

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP WOENSDAG 26 JUNI 2013 OM 19.30 UUR

Vastgesteld: 5 september 2013

Voorzitter: de heer J.J. Visser
Griffier: de heer B. Nijman
College: burgemeester B.B. Schneiders, wethouder E.P. Cassee, wethouder
P.R. van Doorn, wethouder J.C. van der Hoek, wethouder C. Mooij en
wethouder J. Nieuwenburg

Aanwezig zijn 38 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J. Boer (VVD), de heer D.A. Bol (GroenLinks Haarlem), mevrouw mr. P.J. Bosma-Piek (VVD), mevrouw M.G.B. Breed (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer W. van Haga (VVD), de heer R.H.C. Hiltemann (Sociaal Lokaal), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks Haarlem), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer E. de Iongh (D66), de heer R.G.J. de Jong (VVD), de heer B. Jonkers (SP), de heer mevrouw D. Kerbert (D66), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer H. Kruisman (GroenLinks Haarlem), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw F. de Leeuw-de Kleuver (Ouderenpartij Haarlem), mevrouw D. Leitner (D66), de heer J. van de Manakker (Sociaal Lokaal), de heer A.P. Marselje (D66), de heer L.J. Mulder (GroenLinks Haarlem), mevrouw M. Otten (VVD), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), mevrouw M. Pippel (D66), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer ir. F.H. Reeskamp (Fractie Reeskamp), de heer R. Schaart (PvdA), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), de heer P. Schouten (Sociaal Lokaal), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks Haarlem), de heer M. Snoek (CDA), de heer J.J. Visser (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw drs. L.C. van Zetten (D66).
Afwezig: de heer W.J. Rutten (VVD)

De VOORZITTER: Hartelijk welkom bij deze heropende vergadering. [19.30 uur] Het is de tweede avond. Het college heeft zijn eerste termijn. De volgorde is als volgt: de burgemeester opent, wethouder Mooij volgt en vervolgens spreekt de heer Van der Hoek. Ik neem aan dat ik dat niet hoeft uit te leggen. Die volgorde heeft niets met hem te maken, maar met het eventueel uitlopen van de vergadering. De heer Van der Hoek mag nu een keer riant in het midden zitten. Het nadeel daarvan is dat we wel twee D66'ers achter elkaar hebben. Duidt u mij dat ook maar niet euvel. Daarna spreken achtereenvolgens de heer Cassee, de heer Nieuwenburg en de heer Van Doorn. Als u daar geen bezwaar tegen hebt, gaan we snel beginnen. Het woord is aan de burgemeester.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik spreek nu als voorzitter van het college. Daarom draag ik geen keten. Een veel gehoorde klacht tegenwoordig is dat het maar niet erg wil opschieten met de zomer. Er zijn veel mensen die 's ochtends uit bed stappen en die vervolgens hoopvol op de barometer tikken. Ze zien dan welke kant de wijzer op staat en gaan vervolgens teleurgesteld over tot de orde van de dag. Zo is het ook een beetje met onze kwakkelende economie. Er zijn steeds berichten dat de zaak nu wel eens uit het slop komt, maar helaas zie je die economische barometer ook maar niet oplopen. Nu is het zo dat het economische klimaat voor een belangrijk deel ook de activiteiten van het gemeentebestuur bepaalt. Je zou eigenlijk kunnen zeggen dat de stand van de economische barometer bepaalt wat ons als bestuur te doen staat. Misschien is het
26 juni 2013

interessant om de stand van de barometer uit de afgelopen jaren eens te volgen en te kijken wat die betekent voor nu en de nabije toekomst. Nog niet zo lang geleden, en het merendeel van u was daar als raadslid bij betrokken, stond de barometer nog op zonnig weer. We hadden volop geld om in de stad te investeren, zowel fysiek als sociaal. Die periode heeft de stad geen windeieren gelegd. Haarlem kwam in relatief korte tijd tot een steeds hoger niveau, met een bloeiend cultureel leven, nieuwe cultuurgebouwen, een prachtig verbeterd centrum, nieuwe parkeergarages, een nieuw Raaksgebied, nieuwe schoolgebouwen, stadsvernieuwing in Haarlem-Noord, sociale projecten in Schalkwijk en Oost, goede regelingen voor de minima, en ga zo maar door. Er was ook nog geld over om de algemene reserve weer een beetje aan te vullen. Tijdens dat groeizame weer is er, zoals gezegd, volop geïnvesteerd. Die investeringen hebben een groot maatschappelijk rendement. Haarlemmers zijn doorgaans erg tevreden en blij met hun stad. In vergelijkingen die met andere steden gemaakt worden, staat Haarlem stevast in de top 5. Kijk maar naar de Atlas der Nederlandse Gemeenten, de rankings van Elsevier en de recent uitgekomen City Index. Je zou dus kunnen zeggen dat het dak gerepareerd is toen de zon scheen. Daardoor werd de stad in zowel fysiek als sociaal opzicht sterker. Toen brak de economische crisis uit. De stand van de barometer zakte terug naar 'wisselvallig'. In het coalitieakkoord dat rond die tijd werd gesloten, werd al rekening gehouden met minder zonnige omstandigheden. In het slechtste scenario werd rekening gehouden met een bezuinigingsopdracht van 36 miljoen euro. Daarbij was een sombere inschatting gemaakt van een economische groei van 1%. Of het echt zo slecht zou worden, wisten we toen nog niet zeker. Daarom werd een ijkmoment ingebouwd. Zo konden we bepalen of die bezuinigingen wel allemaal echt nodig waren. De economische groei van 1% bleek toen een veel te gunstige inschatting te zijn. Al snel moesten we besluiten dat we in 2013 en 2014 nog eens 8 miljoen euro extra zouden bezuinigen. Dat was al aanmerkelijk meer dan in het coalitieakkoord was afgesproken en voorzien. Samen zijn we er echter in geslaagd om die bezuinigingsopgave voor het overgrote deel in te vullen. In deze collegeperiode is er dus een enorme bezuinigingsslag gemaakt. Die heeft zich in de afgelopen decennia in Haarlem niet eerder voorgedaan. Om maar een voorbeeld te noemen: er zijn nu 150 ambtenaren minder in dienst bij de gemeente Haarlem dan bij de start van deze collegeperiode. Ook dat aantal is inmiddels hoger dan afgesproken in het coalitieakkoord.

Maar helaas: tikkend op het glas van de barometer zagen we dat de wijzer maar niet omhoog wilde. Integendeel: hij zakt verder omlaag, van wisselvallig richting storm. Wat te doen? Het coalitieakkoord bood geen soelaas. Zoals gezegd was er immers al meer bezuinigd dan in het akkoord was afgesproken. Het college zag nog twee mogelijkheden. De eerste was de invoering van een ander soort ambtelijke organisatie. Al heel snel werd duidelijk dat dat geen oplossing was. Dan blijft over het snijden in het gemeentelijke takenpakket, of het minder intensief uitvoeren van huidige taken. Nu de barometer op slecht weer blijft staan, moeten we goed kijken naar oorzaken en oplossingen. Laten we het eerst over de oorzaken hebben. Naar het oordeel van het college zijn er vier opvallende punten die ons parten spelen. Punt 1: de gemeente krijgt aanmerkelijk minder geld van de rijksoverheid. Het gaat dan om een bedrag van 25 miljoen euro in 2018. Punt 2: de gemeente wordt geraakt door de vastgoedcrisis. Daardoor moet we grote bedragen afboeken die direct in de begroting gecompenseerd moeten worden. Het gaat in totaal om een nadeel van zo'n 50 miljoen euro. Punt 3: de gemeente krijgt minder inkomsten uit leges, omdat er minder economische activiteit in de stad is. We hebben het daarbij over ongeveer 2 miljoen euro. Punt 4: doordat de bedrijfsvoering nog voor verbetering vatbaar is, worden budgetten soms overschreden. In 2012 ging dat over een bedrag van 3,5 miljoen euro. Als je die vier punten bekijkt, zie je dat de oorzaak van de financiële problematiek maar beperkt door ons kan worden weggenomen.

De heer SNOEK: Ik denk dat de burgemeester hier een wat verkeerde voorstelling van zaken geeft. Hij deed een opsomming over het Gemeentefonds, het vastgoed, de leges en tot slot de eigen budgetdiscipline. De raad heeft zich daar regelmatig zeer kritisch over uitgelaten. De oppositie heeft er breed een motie van afkeuren over ingediend. U stelt nu dat de budgetoverschrijdingen in 2012 niet groter waren dan 3 miljoen euro. De budgetoverschrijdingen die te laat en helemaal niet zijn gemeld aan de raad alleen al bedroegen 3 miljoen euro. Het totaal aan overschrijdingen is vele malen hoger. Ik snap dus werkelijk niet hoe u dit getal van 3 miljoen euro kunt noemen.

Burgemeester SCHNEIDERS: Het gaat natuurlijk om de verhoudingen. Op dat laatste punt kom ik straks graag nog even terug.

Als je die vier punten bekijkt, zie je dat de oorzaak van de financiële problematiek zoals gezegd maar beperkt door ons kan worden weggenomen. De eerste twee punten – de kortingen van het Rijk en de malaise in de vastgoedmarkt – wegen daarin het zwaarst. Ze zijn eigenlijk niet beïnvloedbaar. Voor de laatste twee punten geldt dat wel. We moeten minder inkomsten uit leges inboeken. Ook moeten we ervoor zorgen dat begrotingsposten niet meer worden overschreden. Daarover zijn heldere afspraken gemaakt.

De heer SNOEK: Was dit uw ‘erop terugkomen’?

Burgemeester SCHNEIDERS: Nee. Dat komt straks.

De heer SNOEK: U gaat er dus op in hoe u op dat cijfer van 3 miljoen euro komt in verhouding tot het totaal aan overschrijdingen dat per jaar op investeringen en budgetten wordt gedaan?

Burgemeester SCHNEIDERS: Ja, zeker. Ik kom straks nog even op dat lijstje terug. De cijfers die ik noemde, helpen ons hoop ik om de zaken in de juiste proportie te kunnen blijven zien. Kort en goed: we kunnen de storm niet stoppen, maar we kunnen er wel voor zorgen dat de kieren in het schip waterdicht worden gemaakt. Het water dat door de kieren komt, is maar heel weinig ten opzichte van de golven die vanwege de storm over het dek naar binnen spoelen.

Dan nu de vraag wat ons in de komende periode tot aan de verkiezingen te doen staat. Allereerst gaan we natuurlijk door met het uitvoeren van het ingezette beleid, zoals het wegwerken van het achterstallig onderhoud en de uitvoering van gestarte bouwplannen. Gelukkig wordt er in de stad nog gewerkt en geïnvesteerd. De komende jaren zullen we echter minder middelen hebben. Daardoor zullen we in de komende jaren ook minder in de stad kunnen doen. Wat we niet of minder gaan doen, is natuurlijk afhankelijk van de uitkomst van de takendiscussie. U krijgt daarvoor rondom de begrotingsbehandeling de eerste voorstellen. Waar gaan we ons terugtrekken uit de samenleving, of waar kunnen we minder actief bezig zijn? We gaan dus een kerntakendiscussie voorbereiden en voeren. Een volgende belangrijke opdracht in deze collegeperiode is dat we ons heel goed voorbereiden op het nieuwe gemeentelijke takenpakket dat we erbij krijgen. Zoals u weet, gaat een groot deel van de zorg over naar de gemeenten. De gemeentelijke begroting zal hierdoor bijna verdubbelen. De middelen zullen echter beperkter zijn dan de middelen die op dit moment voor de provincie en het Rijk beschikbaar zijn. Dat is ook bij u bekend. Dat vergt een zorgvuldige voorbereiding. Allereerst omdat het om grote belangen voor burgers gaat, maar ook omdat de gemeente op dit punt grote financiële risico's zal lopen. We hebben in de afgelopen jaren het accent gelegd op ontwikkelen en investeren. Nu bewegen we met de wijzers van de economische barometer mee en gaan we ons meer bezighouden met het beheren en beheersen. Dat betekent ook dat we nieuwe tegenvallers vanuit het Rijk direct in lopende begrotingen moeten doorvoeren – dit alles met elan en energie. Zo hebben we ook in de afgelopen periode de opdracht uit het coalitieakkoord uitgevoerd.

Daarbij zij opgemerkt dat als de barometer op volle zon staat en je kunt investeren en ontwikkelen, dat op een heel andere en wat aardigere manier op een college afstraalt dan wanneer je onder donkere wolken moet snijden en saneren.

De heer REESKAMP: Impliceert de burgemeester nou dat het coalitieakkoord onder een mooi zonnetje is opgesteld?

Burgemeester SCHNEIDERS: Nee, nee. Ik had het even over het elan van een college.

Daar zijn ook al wat opmerkingen over gemaakt, in de trant van 'wat doet u nou eigenlijk?'. Ik wil hiermee zeggen dat een periode waarin er volop gebouwd en geïnvesteerd wordt in de stad natuurlijk een bepaald elan en een bepaalde daadkracht uitstraalt, terwijl we nu in een periode zijn aanbeland waarin we 36 plus twee keer 8 miljoen euro bezuinigd hebben. Zo stond het ook in het coalitieakkoord. We hebben nu weinig middelen meer over om mooie, leuke en aansprekende dingen in de stad te doen.

De heer VRUGT: Ik wil even aanhaken op de interruptie van zowel de heer Snoek als de heer Reeskamp. U geeft een opsomming van vier punten die ons in financieel zwaarder weer hebben gebracht. Ze zijn niet nieuw. Voor een deel hebben we ze jaren geleden al kunnen voorzien, ook binnen deze collegeperiode. Zoals de heer Snoek al aangaf, hebben we niet 3 miljoen euro, maar 11 miljoen euro uit de eigen organisatie zien weglekken. Je weet dan toch dat je veel steviger had moeten sturen op de eigen bedrijfsvoering en het weglekken van miljoenen in eigen huis, ook al jaren geleden, toen je wist dat het Rijk ging korten en dat de economische situatie zou verslechteren? Dat is dan toch het aspect waarop we hadden moeten sturen en waarin we tekort zijn geschoten?

Burgemeester SCHNEIDERS: Dat is ook zo. Dat hoort u mij toch ook zeggen? In de raad zijn er harde noten gekraakt over het plan Haarlem presteert beter.

De heer VRUGT: Dat plan moet zich nog maar bewijzen. Dat programma is in gang gezet en gaat in de volgende periode misschien vruchten afwerpen. In de afgelopen drie jaar hebben we daar verdomd weinig van gezien waar het gaat om de eigen bedrijfsvoering. In ieder geval was het niet afdoende.

Burgemeester SCHNEIDERS: Het gaat erom dat we kijken naar de toekomst. Het college vindt het belangrijk dat er toch iets van een gedeelde visie is op de oorzaken van de problematiek waar Haarlem zich nu in bevindt. Daarom hebben we geprobeerd dat in perspectief te plaatsen. Voor een heel belangrijk deel gaat het daarbij om de tegenvallende inkomsten vanuit het Rijk. Voor een nog groter deel ligt het aan de malaise op de vastgoedmarkt. Voor een deeltje gaat het om de tegenvallende legesinkkomsten vanwege minder economische activiteit. En voor een deel komt dat doordat de bedrijfsvoering op orde had moeten zijn. Iedereen heeft daar volstrekt gelijk in. Hier zijn harde afspraken over gemaakt. Op het totaal is het aspect van de bedrijfsvoering – datgene wat direct beïnvloedbaar is – een factor van beperkt belang, hoe jammer ook. De oplossingen waren dan immers veel gemakkelijker geweest.

De heer SCHRAMA: Toch is er iets in uw betoog wat mij totaal onduidelijk is. Drie jaar geleden is het coalitieakkoord Het oog op morgen opgesteld. Dat was juist bedoeld om naar de toekomst te kijken en om ook in donkere tijden beter te gaan presteren. Nu ligt het programma Haarlem presteert beter voor. Dat moet weer 1,5 miljoen euro gaan kosten. Was Het oog op morgen dan toch niet zo goed? Hoe kan het dat dat nieuwe plan nu ineens nodig is? Ik dacht dat er in het coalitieakkoord genoeg aanknopingspunten waren om beter te gaan presteren. Ik ben het spoor een beetje bijster.

Burgemeester SCHNEIDERS: Daarom is het ook zo belangrijk dat we de oorzaken van de financiële problematiek in het juiste perspectief zien. Er zijn vier belangrijke punten. Het niet op orde zijn van de bedrijfsvoering is uiteraard een belangrijk punt. Wethouder Mooij zal daar straks ongetwijfeld met elan nog het nodige over zeggen. We moeten de zaken echter wel goed in perspectief blijven zien. De belangrijkste factoren zijn toch echt

de tegenvallende inkomsten in het gemeentefonds en de grote bedragen die moeten worden afgeboekt ten gevolge van vastgoedperikelen.

De heer SCHRAMA: Na Het oog op morgen werd een meerjarenbegroting gemaakt voor de jaren 2011-2015. Ook daar zaten erg negatieve scenario's in. U kunt dus niet zeggen dat dit niet door de coalitie was voorzien.

Burgemeester SCHNEIDERS: Dat hoort u toch ook niemand zeggen? Ik heb dat niet gezegd. Door de coalitie is voorzien dat er 35 miljoen euro bezuinigd moest worden. Dat was de start van de collegeperiode. Die bezuiniging is ingeboekt. We hebben toen een ijkmoment gehad, waarop we keken of die bezuinigingen wel echt nodig waren. We gingen uit van 1% economische groei. Helaas bleek toen al dat in 2013 en 2014 nog eens 8 miljoen euro extra bezuinigd moest worden. Natuurlijk is het dus voorzien. Dat is de kwestie ook helemaal niet.

De VOORZITTER: Ik wil toch even een opmerking maken. We hebben de jaarrekening al besproken. Dit is daarbij uitgebreid aan de orde geweest. Als u daarover opmerkingen maakt, vraag ik u om dat te doen in de context van de kadernota. Daarmee helpen we elkaar. Dank u wel.

Burgemeester SCHNEIDERS: Akkoord. De heer Snoek vroeg nog hoe het nou voelt voor het college om te werken met een coalitie die niet altijd een grote eenheid uitstraalt. Dat was toch uw vraag?

De heer SNOEK: Onze vraag was hoe het heeft kunnen komen dat dit college met een kadernota kwam die door de volledige raad is afgewezen.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik denk dat ik die vraag beter aan wethouder Mooij kan overlaten.

De heer SNOEK: Ik heb deze vraag heel specifiek aan u gericht, omdat wij van u verwachten dat u ook een bindende rol heeft tussen college en coalitie.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik begrijp uw vraag dan nu wat beter. Ik heb zojuist al gezegd dat het coalitieakkoord op een gegeven moment niet echt meer oplossingen bood voor de financiële problematiek. Daarover is in het college gesproken. Ik kan daar gerust openheid van zaken over geven. We hebben ons afgevraagd hoe we dat zouden oplossen. Wordt er eerst gesproken tussen de wethouders en hun fracties? Of kiezen we voor het zuiver dualistische model, waarbij wij een voorstel voor de kadernota presenteren? In dat laatste geval nemen wij onze eigen verantwoordelijkheid en laten we het aan de raad over om ons voorstel eventueel te amenderen. Dat is de gang van zaken geweest. Het had ook anders gekund. Daarmee had u in een andere positie gezeten. Dan was het stuk waarschijnlijk in de kamers van de coalitie al aangepast voordat het de raad had bereikt.

Mevrouw LANGENACKER: Ik wil me verzetten tegen het beeld dat de heer Snoek hier schetst. Hij doet alsof de raad de hele kadernota afwijst, of in ieder geval zo wijzigt dat er bijna niets meer van overblijft. Er ligt nu een amendement. Dat gaat over ongeveer 2,5 miljoen euro in 2014. Dat is ongeveer 5% op de totale begroting. Met andere woorden: laten we het ook even relativeren. Natuurlijk brengen we als coalitie een aantal wijzigingen aan. Gelukkig doen we dat samen met de oppositie. Dit is echter geen afwijzing van de totale kadernota.

De heer SNOEK: Ik herken mij beter in het beeld dat de heer De Jong maandag schetste. Hij maakte duidelijk dat dit amendement de volledige onderbouwing bij de kadenota onderuithaalt. De voorzitter van de raad en het college zeggen dat het coalitieakkoord geen soelaas meer bood. De heer De Jong zei maandagavond dat deze coalitie langs de rand van afgrond ging door de handelwijze van het college. Hij gaf specifiek aan dat hij het het college kwalijk neemt dat het niet om een addendum bij het coalitieakkoord heeft gevraagd. Waarom bent u niet teruggegaan naar de coalitie? Waarom hebt u niet gezegd: wij komen er niet uit?

Burgemeester SCHNEIDERS: Natuurlijk had dat ook gekund, maar we werken in een dualistisch stelsel. Daarin kun je meerdere opvattingen hebben. Je kunt ervoor kiezen om eerst terug te gaan naar de raad. De coalitie moet het dan eerst regelen. Je kunt ook zeggen: zo kijkt het college tegen de zaken aan. Wij vinden dat dit nodig is. Dit presenteren wij aan de raad. Het is vervolgens volledig aan de raad om het voorstel zo vast te stellen of het te amenderen. Dat is precies zoals het nu gaat.

De heer SNOEK: In onze visie maakt u uw eigen coalitie vleugellam. Na maandagavond hingen er zowat twee moties van wantrouwen boven de tafel. Er zijn twee wethouders die bijna niet meer in staat zijn om in het laatste jaar nog adequaat en bestuurskrachtig te handelen. U laat dat gebeuren. Dat is waar ik u op aanspreek.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik vind het een beetje vreemd dat u dit als niet-coalitiepartij bij mij neerlegt. U blijft op deze manier toch het beste in stelling? Als dit door de coalitiepartijen was geregeld, had u toch buitenspel gestaan?

De heer SNOEK: Het gaat mij niet om onze positie, maar om de stad. In tijden van crisis vraagt die om een krachtig bestuur. Dat zien wij niet meer. Daar maak ik me druk over.

Burgemeester SCHNEIDERS: Zoals al gezegd: er is 35 miljoen euro bezuinigd plus twee keer 8 miljoen euro. Er komt nu een takendiscussie aan. We gaan dus nog meer bezuinigen. Je krijgt daar allemaal voorstellen voor. U probeert het college nu te verwijten dat er geen sprake is van daadkrachtig bestuur, maar dat is gewoon onzin.

De heer SNOEK: De heer De Jong probeerde dat duidelijk te maken en naar mijn idee is hij daarin geslaagd.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil me aansluiten bij mevrouw Langenacker. Het is niet zo dat we de hele kadernota afkeuren. Ten tweede is dat volgens mij pas donderdag aan de orde. We hebben een amendement opgesteld, maar dat treft een relatief klein deel van de hele begroting. De burgemeester heeft het over stormen, barometers en wolken. Voelt u zich voldoende gesteund door de coalitie na het betoog van de VVD van afgelopen maandag?

Burgemeester SCHNEIDERS: Ja, hoor. Het is fantastisch dat we een dualistisch stelsel hebben. De VVD-fractie maakt daar ten volle gebruik van. De wethouder verdedigt zijn stelling met verve. Dat gaat dus allemaal prima. Het goede nieuws is dat de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad kennelijk zo goed zijn dat u elkaar in de coalitie nog van alles gunt. Gelukkig kan de coalitie daardoor door en kunnen er besluiten genomen worden. Daardoor kan gebeuren wat nodig is: bezuinigen.

Mevrouw LEITNER: Ik wilde even terugkomen op de vier oorzaken die de burgemeester noemde voor de financiële situatie van de stad. Noemde u daarbij bewust het hoge investeringsniveau van de afgelopen vier jaren niet?

Burgemeester SCHNEIDERS: Ook dat is natuurlijk een oorzaak. Dat investeringsniveau is echter bepaald in de periode van hoogconjunctuur. Toen konden we ons dat permitteren. Iedereen meende ook dat het voortgezet kon worden. Je ziet nu dat het investeringsniveau in de komende jaren heel sterk wordt afgebouwd. Ik heb al gezegd dat het karakter van het bestuur zal verschuiven van ontwikkelen en investeren naar beheren en beheersen. Dat betekent dus minder investeren.

De heer VRUGT: Ik hoor de burgemeester net zeggen dat er krachtig wordt opgetreden. Er is inderdaad maar een klein deeltje waarop we kunnen sturen. In datzelfde coalitieakkoord is ook afgesproken dat we een takendiscussie zouden voeren. Had dat niet door het college en deze coalitie al aan het begin van het tweede jaar opgepakt moeten worden? Ik verlang echt gewoon een eerlijk antwoord. Nu hebben we vier jaar voorbij laten gaan, omdat we weten wat er onder meer op ons afkomt. Dit college en deze coalitie hadden die takendiscussie veel eerder moeten oppakken om dat kleine stukje waar we wel op kunnen sturen eerder bij te sturen. Nu kieperen we de discussie over maart 2014 heen, naar de volgende periode.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vind het wel daadkrachtig. Aan het begin van de coalitie gingen we uit van slechts 1% economische groei. De situatie is toch nog veel slechter dan we toen dachten. We hebben twee keer 8 miljoen euro extra bezuinigd. Ik vind dat behoorlijk daadkrachtig.

De heer VRUGT: Maar er is geen takendiscussie gevoerd. Daar heb ik het over.

Mevrouw SIKKEMA: Ik ben het met u eens dat we die eerder hadden moeten voeren.

De heer VRUGT: Ik vroeg de portefeuillehouder daarnaar, en niet u.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik ben niet de portefeuillehouder van de takendiscussie, maar wel de voorzitter van het college. De takendiscussie is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van het college en de raad. Ik ben het grotendeels met mevrouw Sikkema eens. Aan de start van de coalitieperiode is er een inschatting gemaakt. Daarbij werd uitgegaan van die 36 miljoen euro. Daarbij is een ijkmoment gekozen, omdat we toen dachten dat het misschien wel zou meevallen. Het werd echter nog veel slechter. In het coalitieakkoord staat niet dat we een takendiscussie zouden voeren. Dat weet u ook. In de commissie Bestuur hebben we besproken dat het misschien goed zou zijn om zo snel mogelijk met die takendiscussie te beginnen. Het leek lastig om te bepalen wie de eerste stap zou moeten zetten. Daar zijn we nu uit. Het college is dit nu aan het voorbereiden. Misschien had het in een goed samenspel tussen college en raad wat eerder gekund, maar het staat niet in het coalitieakkoord.

De heer SNOEK: De burgemeester had mij beloofd nog terug te zullen komen op het feit dat hij een overschrijding van 3 miljoen euro noemt, in plaats van de 10 miljoen euro die de accountant aangeeft.

Burgemeester SCHNEIDERS: Dat komt zo. Dat staat hier op mijn papiertje, want ik moet daarvoor even spieken.

De heer VAN DE MANAKKER: De burgemeester gaf in antwoord op een vraag van de heer Snoek aan dat de gehele raad bij de gekozen werkwijze mee kon doen aan de kadernota. De raad bestaat dan waarschijnlijk alleen uit de coalitiepartijen. Zij hadden namelijk allang bericht gekregen van een van de wethouders om een en ander te kunnen regelen. Een dag of vier later werd de oppositie pas op de hoogte gesteld. Ik vind dat niet helemaal zuiver.

Burgemeester SCHNEIDERS: Fijn dat u dat nog even naar voren brengt, mijnheer Van de Manakker. Volgens mij is dat namelijk wel zuiver. Een aantal fractievoorzitters is bij wethouder Mooij op bezoek gegaan. Toevallig waren dat de fractievoorzitters van de coalitiepartijen. Dat staat eenieder vrij. U kunt gewoon een afspraak met die man maken. Vervolgens is daar een aantal vragen gesteld. Wethouder Mooij heeft daarbij antwoord gegeven aan de desbetreffende fractievoorzitters. Tegelijkertijd, of misschien een dag later, zijn die antwoorden naar de hele raad gestuurd. Het is dus niet zo dat er sprake was van een onderonsje tussen de wethouder en de coalitiepartijen.

De heer VAN DE MANAKKER: Het leek er wel heel erg sterk op, maar misschien vergis ik me.

Burgemeester SCHNEIDERS: Natuurlijk krijgt de heer Snoek zijn antwoord, maar ik moet mij daarvoor even verstaan met de controller.

Wethouder MOOIJ: Als je praat over de financiële situatie van de stad, is het belangrijk om daar een betrouwbaar inzicht in te hebben. Dat heeft u in het afgelopen halfjaar sinds ik hier ben ook herhaaldelijk onderstreept in de commissie Bestuur. We moeten in staat zijn om op betrouwbare wijze voorspellingen te doen over onze situatie. Dat is simpel gezegd. Daar zit natuurlijk het een en ander achter bij een ingewikkelde organisatie als een gemeente. Daar zijn in het verleden wel de nodige gaten in gevallen, om allerlei redenen. Ik denk dat ik daar nu verder niet op in hoeft te gaan. Het belangrijkste is dat wij een politiek hebben ingezet waarin wij die betrouwbaarheid zoveel mogelijk proberen te vergroten. Ook in het coalitieakkoord is betrouwbaarheid een belangrijk punt. Daar is een

groot aantal maatregelen bij getroffen. Voor een deel kent u die, want ze zijn langsgelopen in de commissie Bestuur in de vorm van verschillende voorstellen en rapportages. U kunt zo volgen hoe het proces verloopt. Onlangs werd nog het programma Haarlem presteert beter besproken. Ook onze accountant heeft hier de nodige opmerkingen over gemaakt, ook in kritische zin. Hij deed dat over het verleden en over de toekomst en verwachtingen die je kunt hebben. Ik moet u zeggen: als hier in de raad gesproken wordt over energie en elan, bespeur ik zowel bij het ambtelijk apparaat, als bij het college, als bij de raad een goede wil om daar uit te komen. Het is allemaal niet in één keer geregeld. Ook daarover vindt u in het coalitieakkoord, zelfs al een paar jaar geleden, een aantal opmerkingen. Sommige dingen kosten tijd. We hebben er echter vertrouwen in dat we binnen afzienbare tijd een behoorlijk eind op weg zijn.

De heer SNOEK: De wethouder stelt dat het niet allemaal in één keer geregeld is. Daarmee doet hij het voorkomen alsof zeker de oppositie het onmogelijke van hem vraagt. Bij de jaarrekening hebben we al opgemerkt dat het ook niet in acht jaar geregeld is. Ik reken dat u niet aan na de paar maanden die u hier nu bent. Ik reken het dit college aan en wij rekenen het twee termijnen met wethouders van Financiën van de VVD aan dat het nog niet geregeld is.

Wethouder MOOIJ: Ik heb al eerder gezegd dat u mij erop moet aanspreken. Ik ben verantwoordelijk voor het geheel. Op sommige posten heb ik langer dan zes maanden gezeten. Dit soort processen vraagt daadwerkelijk om investeringen en om tijd. Dat heeft ook te maken met de organisatie, met scholing en het nemen van de juiste beslissingen. Dat kan enige tijd vergen. U hebt het over acht jaar. Ik voorspel u: het gaat geen acht jaar meer duren. Als ik zeg dat het enige tijd gaat duren, doe ik dat omdat ik ook geen heel rooskleurig beeld naar voren wil brengen in de hoop u daarmee ter plekke tevreden te stellen. Bovendien is dat ook niet overeenkomstig de aard en het karakter van organisaties als de onze. De boodschap is dat we er bovenop zitten, met heel veel energie. Dat geldt ook voor onze organisatie. In de commissie Bestuur heb ik ook al gezegd dat wij daar binnen afzienbare de resultaten van zien. De betrouwbaarheid wordt steeds groter.

De heer SNOEK: “Wij zitten er bovenop” waren precies de woorden van uw voorganger, de heer Heiligers, naar wie wij drie jaar geluisterd hebben. Ik vraag u niet waarom het nog acht jaar duurt, maar wel waarom u het binnen afzienbare tijd kunt regelen en waarom het eerst acht jaar heeft moeten duren. Acht jaar geleden werd al door de VVD een motie ingediend over de budgetdiscipline. Dat was een motie van wantrouwen tegen de toenmalige wethouder van Financiën.

Wethouder MOOIJ: Die vraag is lastig te beantwoorden. Ik moet dan acht jaar terugkijken en overzien wat er allemaal gebeurd is. Ik constateer in volle overtuiging dat er in de afgelopen jaren het nodige in gang gezet is om te komen tot de betrouwbaarheid die we allemaal wensen. Dat is niet alleen van de laatste zes maanden. Daar is de hele collegeperiode aan gewerkt. De laatste tijd is de inspanning op dat gebied aanzienlijk toegenomen, door druk van verschillende kanten. Ook komt dat door meer inzicht in de begroting. Het lukt nu beter om te sturen op de organisatie. De investeringen die we in de afgelopen jaren gedaan hebben plus de extra inzet die we nu plegen, moeten daartoe leiden.

Mevrouw LEITNER: Niet dat ik de wethouder nou per se wil helpen, maar ik ben wel ergens nieuwsgierig naar. We beginnen nu door de bodem van de algemene reserve heen te zakken en hebben weinig mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. Heeft u daar profijt van bij het op orde brengen van de budgetdiscipline? Oude strategieën kunnen immers gewoon niet meer.

Wethouder MOOIJ: Dat is het tweede punt waar ik aandacht voor zou willen vragen. Dat is de aard van de problematiek waarmee wij geconfronteerd worden. De burgemeester

heeft daar in zijn inleiding net ook uitvoerig over gesproken. Waartoe is onze organisatie in staat, en waartoe behoort ze in staat te zijn om de besluiten die wij hier nemen goed te beheren? Dat is het eigenstandige beleid dat wij voeren. Daarover neemt u besluiten en leggen wij verantwoording af. Die betrouwbaarheid en ook de beheersbaarheid op dat punt nemen toe.

De heer SNOEK: De redenering van mevrouw Leitner is wel heel wonderlijk. Zij zegt: het geld is bijna op en daarom worden er geen budgetten meer overschreden. Zo kunt u aan het eind van uw coalitieperiode trots zijn. In antwoord op de vraag waarom het nu wel beter lukt, zegt wethouder Mooij dat dat komt omdat de druk is opgevoerd. Onze conclusie is dat die druk dus te laat is opgevoerd.

Wethouder MOOIJ: Elk moment waarop er iets gebeurt, kan door sommigen als te laat gezien worden. Dat is een benadering van het leven die de mijne niet is. Misschien heeft dat te maken met mijn te zonnige karakter, dan wel met mijn vak. Dat is er juist op gericht voortdurend terug te kijken. Ik vind het daarom ook wel eens leuk om de andere kant op te kijken. Ik denk dus dat wat u nu zegt, te gemakkelijk is.

Mevrouw LEITNER: Laat ik het anders formuleren. Het ging mij om de sense of urgency. Merkt u door de financiële situatie dat het gevoel van urgentie toeneemt?

Wethouder MOOIJ: Ook dat gaat me te ver. De sense of urgency bestaat al een aantal jaren. Wij weten dat de situatie slechter wordt. Dat kunt u trouwens ook lezen in het coalitieakkoord. Bij de start van het coalitieakkoord voorzag u zeer moeilijke tijden. Er was ook optimisme, want er werd nog groei voorspeld. De burgemeester heeft dat net al gezegd. Die voorspelling is niet uitgekomen; integendeel. Er werden moeilijke periodes voorzien. Vandaar dat 35 miljoen euro aan bezuinigingen werd ingeboekt. Ik denk dat er sinds de jaren '70 geen coalitieprogramma is geweest dat zo pregnant formuleerde dat er zo'n grote bezuinigingsopgave lag. Nu kom ik echter op de twee andere factoren die een rol spelen. Je kon ze drie jaar geleden niet zo goed voorspellen. Dat is geen verwijt en ik begrijp dat heel goed. Je kon geen rekening houden met de grote druk van buiten en de maatschappelijke ontwikkelingen, de financiële ontwikkelingen en de vastgoedontwikkelingen. Die hebben hun weerslag op onze begroting, die gebaseerd was op een grote mate van optimisme. Deze tweede tranche is moeilijk te beïnvloeden. Daarom is die sense of urgency er ook gekomen.

Mevrouw LEITNER: Ik doelde niet op onze sense of urgency, maar op die in de organisatie. Bij ons zit het wel goed.

Wethouder MOOIJ: Ik denk dat wel duidelijk is dat die toeneemt. Dat heeft ook met de ontwikkelingen te maken. De derde factor die ons in toenemende mate onder druk zet, zijn de inkomsten vanuit het Rijk. Wij zijn voor een groot deel afhankelijk van de inkomsten vanuit het Rijk. Dat weet u ook. De toenemende rijksbezuinigingen vertalen zich in onze begroting. Ook daar is in het coalitieprogramma onvoldoende rekening mee gehouden. Daar krijgt iedere gemeente in Nederland mee te maken, dus ook Haarlem. Ik wil daarbij de kanttekening maken dat wij onze verantwoordelijkheid wat betreft de weerslag van maatschappelijke en vastgoedontwikkeling op de gemeentebegroting meer dan genomen hebben. Dat wil ik even onderstrepen. Om het even negatief te formuleren – en dat is niet bedoeld om te veroordelen: net als bij heel veel gemeenten zaten er in de begroting veel vooronderstellingen over de verkoop van vastgoed. Daar is een gat in geslagen. Daar worden wij mee geconfronteerd. Daar hebben we heel veel aan gedaan. Ik ga u nu niet blij maken met de situatie bij andere gemeenten, maar er zijn heel veel gemeenten van vergelijkbare grootte die nog een lange rit te gaan hebben.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik hoor de wethouder een paar keer zeggen dat wij bij de start van het coalitieprogramma met veel dingen geen rekening hebben gehouden. Dat bestrijd ik. We hebben niet voor niets een herijking in 2012 afgesproken. Ik heb een paar jaar geleden gezegd: je kunt er natuurlijk op gokken dat de economische situatie beter wordt

dan die 1% groei. D66 heeft er echter voor gewaarschuwd dat het ook slechter kan worden, en dat de koers dan gewijzigd moet worden. In die zin ben ik het niet met u eens als u stelt dat wij daarmee onvoldoende rekening hebben gehouden. We hebben daar wel degelijk rekening mee gehouden. Anders hadden wij die herijking niet voorgesteld. Dat wil ik toch even toevoegen aan uw betoog.

De heer REESKAMP: Ik wil graag even ingaan op de concernhuisvesting van onze ambtelijke organisatie. De raad heeft vrij continu vragen gesteld juist over de opbrengst van het vastgoed. Dat gebeurde niet alleen vanuit de oppositie, maar ik weet dat ook D66 en de VVD daar heel kritisch over waren. In de vorige periode en zelfs in deze periode hebben ze keer op keer gevraagd naar een actualisatie van die vastgoedwaarde. Het antwoord daarbij was keer op keer dat het college de expert was op dit gebied: "Wij huren vastgoeddeskundigen in, en als u het beter weet, moet u het maar zeggen." Op dat moment kun je het eigenlijk alleen maar hebben over de vertrouwenskwestie. Dat doe je niet. Je gaat dan af op de mooie blauwe ogen van de heren en dames achter de colleegetafel. U geeft een voorstelling van zaken over onze te hoge inschatting van de opbrengst van het vastgoed. Die is pertinent onjuist en die bestrijd ik heftig.

Wethouder MOOIJ: Ik had het over het coalitieprogramma. Ik erken wat mevrouw Van Zetten zegt. Dat staat er ook in. Het is geen verwijt, maar uit de ontwikkelingen die we gezien hebben, blijkt dat het niet voldoende was. De ontwikkelingen zijn namelijk veel verder gegaan dan de uitgangspunten die men toen hanteerde. Dat overkomt dus iedereen. Het derde punt dat steeds belangrijker wordt, is dat de druk vanuit het Rijk steeds groter wordt. Dat alles bij elkaar leidt ertoe dat wij ook op dit moment geconfronteerd worden met rijksbezuinigingen. Het kabinet spreekt er nog over, maar ik heb begrepen dat het bezuinigingsbedrag van 6 miljard euro wel ongeveer vaststaat. Dat zal zijn weerslag hebben op onze begroting. We hebben ons afgevraagd hoe we daarmee zouden moeten omgaan. We zijn tot een voorstel gekomen en daar wil ik nu graag op ingaan. U hebt daar bijna raadsbreed een amendement op ingediend. De heer De Jong heeft daar in zijn eerste termijn het een en ander over gezegd. Mijns inziens moet je het collegevoorstel beschouwen vanuit de uitgangspunten zoals ik die geformuleerd heb. Wij vinden dat de begrotingen die wij voorleggen een zo hoog mogelijke mate van betrouwbaarheid moeten hebben. Ik denk dat het voorstel daaraan voldoet. Daar heb ik ook niemand opmerkingen over horen maken. Het tweede punt is dat je moet proberen binnen de afspraken te blijven zoals ze gemaakt zijn. U hebt mij verweten dat ik die ernstig geschonden heb. Daarover verschillen we van mening. Een van de belangrijke punten in het collegeprogramma als geheel is dat er een sluitend en betrouwbaar meerjarenperspectief moet zijn. Daar voldoen wij aan. In de voorstellen die wij gedaan hebben, schuren wij langs de rand van het coalitieprogramma. Daarin hebt u gelijk. Dat is echter een andere bewoording dan u kiest. Ik vind dat ik daar ook wel reden toe heb. Ik hoor u zeggen dat ik 7,5% verhoging van de ozb heb voorgesteld. Ik zeg u dan terug dat 5,5% procent daarvan in uw eigen coalitieprogramma staat. Inderdaad: we zitten daar wat betreft de ozb 2% boven. Het coalitieprogramma schetst ook een totaalvolume waaraan we zouden moeten voldoen. Dat volume staat in verhouding tot de andere grote steden. Daar gaan wij niet bovenuit. Ik doe niets af aan het feit dat we hebben voorgesteld om de ozb meer te verhogen. Daar hebt u gelijk in. Ik vind dat u met de formulering die u koos iets over de rand van het collegeprogramma uitgaat. Niettemin doet u een tegenvoorstel. Daar hebben wij kennis van genomen.

De heer DE JONG: Vanochtend stonden we gebroederlijk naast elkaar in de krant. Zo moet het ook zijn. In de beste liberale traditie mag je van mening verschillen. Sommige partijen verbaasden zich daarover. Ik vind echter dat dat uitstekend kan, want wij liberalen horen te discussiëren. Het collegevoorstel is prachtig, maar er ligt een coalitieakkoord. U weet hoe belangrijk die ozb en de verhoging tot 3% boven de inflatie

voor de VVD is. Dat weten alle heren achter de collegetafel. Ik heb in mijn betoog van maandag ook gezegd dat voor de VVD de woonlasten en de ozb het belangrijkste zijn. Toch werd met een voorstel gekomen dat de heilige graal van de VVD schendt. Mijn fractie heeft daar grote moeite mee. Waarom maakt u die keus, terwijl u weet dat u juist op dat punt veel weerstand kunt verwachten?

Wethouder MOOIJ: Ik geloof dat u de term heilige graal gebruikt. Daar zit hem precies het verschil in. Ik herken mij voor een groot deel natuurlijk wel in uw betoog. Het college hecht er echter ook aan dat wij een betrouwbaar meerjarenbeeld schetsen. Dat betekent dat de maatregelen die je bedenkt daaraan getoetst moeten kunnen worden. Als de situatie zodanig is dat je op zeer korte termijn een betrouwbare dekking moet vinden die ook daadwerkelijk het bedrag oplevert dat nodig is, en je kunt dat bedrag niet uitsmeren, dan is het soms onvermijdelijk om hiernaar te grijpen. Waarom vond ik als liberaal dat ik dit op dit moment kan verantwoorden? Omdat de afspraak om het totaal aan lasten niet te laten stijgen gestand wordt gedaan. Ik erken ten volle dat er sprake is van een verschuiving van lasten naar een bepaalde groep, namelijk de woningeigenaren. Dat is buitengewoon onaangenaam. Ik zet daartegenover het totaal waarmee ik geconfronteerd wordt en het moment waarop die dekking daadwerkelijk geld moet opleveren. Dat heeft hiertoe geleid, samen met andere maatregelen. Het college had overigens niet minder moeite met het voorstel van de korting op de kwijtschelding voor de minima. Met dit pakket kon wij ervoor zorgen dat er een betrouwbaar beeld tot stand kwam.

De heer DE JONG: Ik begrijp dat u een andere bestuurlijke verantwoordelijkheid hebt. De verschuiving van lasten van huurders naar eigenaren kan ik niet goed begrijpen vanuit het perspectief van een sluitende meerjarenraming. Ik vind dat een politieke afweging. U maakt daarbij de politieke keuze om lasten te verschuiven van huurders naar eigenaren. Dat begrijp ik niet.

Wethouder MOOIJ: Minister Zalm stelde destijds voor om de ozb uitsluitend op te leggen aan eigenaren van woningen. Ik zal maar niet zeggen dat ik me daardoor geïnspireerd voelde. Ik ontken niet wat u zegt. Dat is wat er gebeurd is. Je moet dat dan afwegen tegen het totaal aan maatregelen dat je treft. We hebben een aantal inkomstenverhogende maatregelen voorgesteld. Je kunt ze niet eenzijdig ergens neerleggen. Er moet ook een betrouwbaar beeld ontstaan. Wij konden niet komen met maatregelen die pas over drie jaar een financieel effect hadden. Ze moesten meteen in 2014 geld opleveren. Dat is de achtergrond hiervan. Je zou kunnen zeggen dat het schuurt tegen de randen van het coalitieprogramma. Dat wil ik best toegeven, maar dat geldt voor wel meer zaken. Misschien is dat de rol van het dagelijks bestuur van de gemeente: wij moeten maatregelen treffen om tot dat betrouwbare beeld te komen.

De heer DE JONG: Dat is precies waar het wringt: het schuurt met het coalitieakkoord. Daar gaat het om en dat verbaast me aan u. Ik heb respect voor u als bestuurder, maar op dat punt had u uw politieke antennes niet uitstaan. Ik heb u al eerder gezegd dat, als u deze koers vaart, u een probleem met ons krijgt. Wij zijn er nu als coalitie uitgekomen, maar dat is allemaal niet zonder slag of stoot gegaan. Ik moet uw verdere reactie op het amendement nog lezen. Wat vindt u nu van ons voorstel om de ozb weer terug te brengen naar 3%, zoals afgesproken in het coalitieakkoord?

Wethouder MOOIJ: Wij waren ons ervan bewust dat de maatregelen niet alleen u de wenkbrauwen zouden doen fronsen, maar ook anderen. Dit ging dus langs de rand van het coalitieprogramma, maar is mijns inziens in zijn totaliteit wel verdedigbaar gezien onze financiële situatie. Uw vraag over de ozb-verhoging leidt ons natuurlijk naar de vraag wat wij vinden van het amendement dat u hebt voorgesteld.

Mevrouw DE LEEUW: Ik verbaas me erover dat de heer De Jong zich als sociaal wil voordoen. U blijft maar hameren op dat kleine beetje ozb-verhoging. Het gaat ten koste van een ander voorstel, waarbij mensen die het heel moeilijk hebben zomaar met 60 euro

aan extra kosten opgescheept worden. Dat vind ik veel zwaarder wegen dan die paar centen die de huiseigenaar extra moet betalen.

De heer DE JONG: Waarvan akte. Overigens is dat al lang gerepareerd. Ik heb erover zitten nadenken waarom mevrouw De Leeuw mij zo vaak aanvalt, eigenlijk als enige. Ik vraag me vaak af voor welke achterban u eigenlijk staat. U staat voor ouderen. Dat zijn toch vaak mensen die allemaal koopwoningen hebben en een niet al te hoog inkomen? Uw achterban wordt ook gepakt. Wie is hier de echte ouderenpartij?

Mevrouw DE LEEUW: Ik sta niet alleen voor de ouderen. Ik sta voor alle Haarlemmers, met wat extra aandacht voor de zwakkeren.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vond het net een heel mooie liberale discussie. Het leek wel of ik getuige was van een ALV van de VVD.

De heer DE JONG: Dat bent u nog nooit geweest, mevrouw Sikkema.

Mevrouw SIKKEMA: Nee, maar ik kan mij daar wel een voorstelling van maken.

De heer DE JONG: Mijn zus daarentegen, die nu meeluistert, heeft ooit GroenLinks gestemd.

Mevrouw SIKKEMA: Mag ik nu een applaus voor de zus van de heer De Jong? Ze luistert nog, dus zo trots is ze nog wel op haar broer. Er zijn afgelopen maandag natuurlijk wel harde woorden gesproken door de heer De Jong. Zojuist heeft hij ook aangegeven dat de wethouder een probleem met de VVD kan krijgen. In hoeverre voelt u zich nog gesteund door uw eigen partij?

Wethouder MOOIJ: Mijn formele antwoord is dat er altijd steun is, tenzij het tegendeel blijkt. Dat is ook de werkelijkheid in de politiek.

Mevrouw SIKKEMA: Hoe zou u dan de liefdevolle relatie willen bestempelen?

Wethouder MOOIJ: Ik mag wel zeggen dat die heel goed is. U gaf aan dat u zich waande op een vergadering waar u veel voorstelling van hebt, namelijk een ALV van de VVD. Daar wordt inderdaad heel levendig over allerlei onderwerpen gediscussieerd. Dit debat doet mij daar ook aan denken, terwijl we hier in een raadsvergadering zitten waar u ook allemaal bij bent. Ik voel me wat dat betreft wel thuis. Even serieus: ik denk dat het goed is dat het college heeft laten zien wat de ernst van de zaak is en hoe wij maatregelen willen treffen. We hebben niet willen provoceren, maar wel hebben we willen aanduiden dat het nodig is om die middelen op zeer korte termijn te vinden. Het stadium waarin we nog kunnen snijden in diverse activiteiten zonder dat de stad het merkt, is voorbij. Nu en in de komende tijd van de takendiscussie gaan we het voelen. Dat is uit dit voorstel wel helder geworden.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil u er wel in steunen dat de pijn niet alleen terechtkomt bij de huizenbezitters, maar ook bij andere groepen. Daar ben ik het mee eens.

De heer SNOEK: Mevrouw Langenacker gaf maandag al aan dat het betoog van de heer De Jong klonk als een motie van wantrouwen tegen de eigen wethouder. Hij heeft de term 'inspiratieloos' gebruikt. Herkent u zich in die term? Als u nu uitvoering gaat geven aan het amendement dat door de coalitie en de oppositie gezamenlijk is ingediend, erkent u dan feitelijk niet dat u inspiratieloos een lastenverzwaren voor de burger heeft neergelegd?

Wethouder MOOIJ: Nee. In een dictatuur zou u gelijk hebben, maar in een democratie is dat niet zo. Daar hoort het zo te gaan en daar hoort ook iedereen ertegen te kunnen dat het college een voorstel doet waar de volksvertegenwoordiging iets van vindt. Zij kan in onderling debat met allerlei argumenten tot een andere conclusie komen. Wij vinden er iets van, en we voeren het uit of niet. Als je dat niet kunt, ben je niet geschikt om in een democratie te functioneren.

De heer SNOEK: Ik vind dit een mooi antwoord, maar het scheert volledig langs mijn vraag. In de kadernota wordt gesteld dat het college niet over één nacht ijs is gegaan. Vervolgens is het met een bezuinigingspakket voor zowel de minima als de huiseigenaren

gekomen. De raad stelt nu een alternatief voor. Mijn vraag is of er in dit amendement nou dingen staan die u echt zelf niet had kunnen bedenken. Mijn andere vraag was of u zich herkent in de term 'inspiratieloos', die de heer De Jong op uw voorhoofd heeft geplakt. Wethouder MOOIJ: Ik was nog niet uitgesproken. Wat betreft dat laatste punt: ik zal nog iets zeggen over het voorstel in het amendement. Ik kom daar zo meteen op. U zult dan horen dat ik wel degelijk verschillen zie tussen het voorstel van het college en wat u voorstelt. Ik trek daar ook een conclusie uit en daar zult u waarschijnlijk blij mee zijn. Ik herken mij absoluut niet in de term 'inspiratieloos'. Dat weet u trouwens zelf ook wel. Dit college is met allerlei voorstellen ter verbetering gekomen. De voorzitter heeft dat net ook al gezegd. Je kunt daarbij niet zeggen dat het college inspiratieloos is. U moet ook beseffen dat je in moeilijke tijden misschien minder kunt laten zien. De voorzitter heeft daar net ook al iets over gezegd. Het lijkt in betere tijden of er veel meer inspiratie is. Als het moeilijker is, heb je diezelfde inspiratie of misschien wel meer nodig om ervoor te zorgen dat alles op zijn pootjes terechtkomt. Dat geldt ook als er van buiten steeds onverwachte dingen komen. Dat betekent dat de organisatie moet worden aangepast en dat ombuigingen nodig zijn in de processen die daarbij horen. Ik kan u verzekeren dat daar heel veel inspiratie voor nodig is. Die inspiratie hebben wij als college denk ik dus zeker.

De heer VAN DE MANAKKER: Ik wil nog even reageren op de heer De Jong. De VVD blaast op dit moment heel hoog van de toren omdat de ozb verhoogd zou worden. Ik heb ze vorig jaar niet gehoord toen de ozb verlaagd werd en de afvalstoffenheffing omhoog ging. Nu is het andersom, en barst de hel los. Ik snap dat niet helemaal.

De heer DE JONG: De aanpassing van de ozb was simpelweg precies conform het coalitieakkoord. Dan heb ik daar niets over te zeuren. Ik ben blij dat ik bij een partij hoor waarin wij zo goed en zo open met elkaar kunnen discussiëren, in een ALV of in de gemeenteraad. Ik denk dan wel eens: hoe gaat het er in godsnaam aan toe bij die andere partijen? Zit er een soort politiebureau bij dat de algemene mening bepaalt?

Mevrouw SIKKEMA: Ik kan u vertellen dat de discussies bij ons soms ook heel hoog oplopen.

De heer DE JONG: Dat weet ik, want jullie knikkeren de een na de ander eruit in Den Haag.

De heer VAN DE MANAKKER: Mijnheer De Jong, ik had u een vraag gesteld.

De VOORZITTER: Ongetwijfeld vinden er in alle partijen discussies plaats. Reageert u alstublieft niet als bij een Pavlov-reactie.

De heer VAN DE MANAKKER: Mijnheer de Jong, uw reactie was wel heel erg summier. U vindt het allemaal prima als de afvalstoffenheffing omhooggaat. Die ozb van u is nogal een stokpaardje.

De heer DE JONG: Dat is niet waar. In het coalitieakkoord staat dat heffingen kostendekkend mogen zijn. Wij streven nog steeds naar 100% kostendekkendheid.

Tegelijkertijd moeten de woonlasten onder het gemiddelde blijven van de 100.000+-gemeenten. Daar streven wij naar. Dat moet het college gewoon uitvoeren. Dat was vorig jaar zo, en dat is nog steeds zo. Het college maakt nu een andere keuze. We hebben dat in het amendement gerepareerd.

Mevrouw SIKKEMA: Voorzitter, ik hoor een repeterende plaat.

De VOORZITTER: Dat is het nadeel als we telkens ongeveer hetzelfde zeggen. Vergeef me deze opmerking, maar dat is wel wat er nu gebeurt.

De heer SCHRAMA: Ik wil even reageren op een opmerking van de heer De Jong, die in reactie op mevrouw De Leeuw zei dat er ook ouderen zijn die er financieel niet zo sterk voorstaan. Om die reden hebben wij ook al een aantal keren voorgesteld om de ozb-verhoging niet door te laten gaan. We hebben daar verscheidene keren moties over ingediend en gesteund. Het is toch te gek dat je algemene problemen gaat oplossen door

mensen die toevallig een huis hebben gekocht en die AOW hebben te laten betalen? Tegelijkertijd hoeven mensen die een huurflat hebben en die heel veel geld hebben niets te betalen. Ik vind dat onjuist en in zoverre steunen wij de opmerking van de heer De Jong. Je moet iedereen laten meebetalen aan de algemene kosten en niet alleen diegenen die toevallig een huisje hebben. Er zijn ook heel veel mensen die een huis hebben en die van de AOW moeten rondkomen. Zij worden steeds maar weer voor hogere lasten gesteld. Ik vind dat niet juist.

De VOORZITTER: Mag ik u er met respect op attent maken dat de bijdrage van de heer Schrama een stemverklaring is, en geen interruptie. Laten wij de zelfdiscipline goed in de gaten houden.

De heer SCHRAMA: Ik reageerde op de heer De Jong.

De VOORZITTER: U hebt het volste recht daartoe. Ik zei ook 'met respect', echt waar.

Wethouder MOOIJ: Ik kom dan nu bij het amendement. Overigens wil ik nog wel even zeggen dat het college het amendement niet interpreteert als een totale vervanging van de gehele kadernota. Dat zult u allemaal snappen. We hebben uit de discussie begrepen welke kant u uit zou willen gaan. Voor het jaar 2013 zouden we dit niet moeten willen.

Het is onmogelijk in dat jaar nog iets te doen. Ook dat zult u begrijpen. Het gaat natuurlijk vooral om 2014 en de doorwerking in de volgende jaren. U stelt eigenlijk drie dingen voor. Twee voorstellen gaan over de lastenkant. Het gaat dan over onze voorstellen over de ozb en de kwijtscheldingsregeling voor de minima. Eén voorstel betreft de reservering voor het onderhoud. U hebt daar voorstellen voor gedaan, die uitkomen op een bedrag van eenmalig 2,5 miljoen euro en structureel 500.000 euro. Vervolgens hebt u alternatieve dekkingsvoorstellen gedaan. U hebt dat zelf denkrichtingen genoemd. Dat is denk ik terecht, want bij elkaar kom je daarbij uit op een bedrag dat hoger ligt dan wat strikt noodzakelijk is. Het college zal uw suggesties dus analyseren en inschatten wat kan en wat niet kan. Nu zou u kunnen vragen waarom we dit niet meteen zelf hebben gedaan. U hebt een aantal posten opgevoerd waarvan wij in het verleden hebben aangegeven dat ze riskant zijn of dat ze niet de aangegeven bedragen zullen opleveren. Dat geldt onder andere, zoals u weet, voor de inkoop. Dit is een populair onderwerp als het over bezuinigingen gaat. En inderdaad: in de loop van de jaren is daar heel veel aan gebeurd. Dat is in zekere zin riskant, maar u stelt het voor. Ik stel voor dat we dat nog eens goed analyseren. We zullen de voors en tegens aan u voorhouden. Uiteindelijk moet u hierover bij de begroting een besluit nemen. Ik heb goede hoop, geïnspireerd als het college is, dat we daar op verantwoorde wijze uitkomen. Ik zeg u er echter bij dat er een verschil is tussen het dekkingsvoorstel van het college – waar van alles over op te merken valt – en de voorstellen die u gedaan hebt.

De heer SNOEK: Ik vind dat de wethouder het amendement nu wel heel vrij interpreteert. Eigenlijk zegt hij dat hij daar een beetje in gaat shoppen en dat hij met een reactie zal komen. Hij suggereert dat hij ook bepaalde dingen niet zou kunnen doen en noemt daarbij specifiek de inkooptaakstelling. Ook onze fractie heeft ingezien dat het in het verleden heel moeilijk is geweest om die inkooptaakstelling te halen. In de kadernota geeft u zelf echter een toelichting. U zegt dat door de organisatie niet altijd even zorgvuldig wordt ingekocht. Er worden nog te weinig jaarcontracten gesloten en er wordt nog te veel onderhands vergeven – en dat in een tijd waarin we 10,3 miljoen euro aan overschrijdingen hebben, en in een tijd waarin u voorstelt om op de minimaregelingen te korten. U komt dan met zo'n verklaring niet weg. Wat het CDA betreft is die inkooptaakstelling niet iets waar u nu vrijelijk in kunt shoppen, maar een heel harde maatregel.

Wethouder MOOIJ: De heer Bolkestein heeft veel boeken geschreven, waaronder het boek Woorden hebben een betekenis. Daar houd ik me maar even aan. Ik heb het woord shoppen niet gebruikt. U hebt een aantal suggesties gedaan en dat vind ik een heel goede

prestatie. Ze moeten ook bruikbaar zijn, anders zou het geen zin hebben. Een aantal suggesties is ongetwijfeld bruikbaar. Daar gaan we naar kijken. Ik heb ook aangegeven dat er sprake is van overdekking. Als de raad straks besluit om iets anders te gebruiken, is dat aan u. De dekking is daarvoor in ieder geval voldoende. Als ik naar dit rijtje kijk, heb ik bij sommige suggesties wel wat opmerkingen. Ik wil voorkomen dat u straks gaat zeggen dat ik die meteen had moeten maken. Ik vind dat ik hier op dit moment overwegingen en kanttekeningen bij moet plaatsen. Die zijn nog helemaal niet bepalend. U hebt gelijk wat betreft die tekst over de inkoop. Ik kan u verklappen dat ik ongeveer hetzelfde heb gezegd bij mij aan tafel in de Schepenkamer. Ik heb daar ook een reactie op gekregen en die heeft mij aan het denken gezet. Dat zou bij u ook het geval kunnen zijn. Niettemin: ik zal erop inzetten dat we zover mogelijk komen om dit te doen. Ik plaats daar echter een aantal kanttekeningen bij, onder andere dat het inkoopvolume tussentijds behoorlijk is afgenomen. Dat zijn dingen waarmee we rekening moeten houden. Wat er uiteindelijk uitkomt, weet ik nog niet. Ik deel alvast met u dat er wel een verhaal achter zit.

De heer SNOEK: De wethouder verwijt mij dat hij een verhaal terug heeft gekregen en dat dat mij ook aan het denken had kunnen zetten. Als u mij dat verhaal gegeven had, had dat gekund. Dit is het verhaal dat in de kadernota staat en daar sla ik op aan.

Mevrouw LEITNER: Ik heb twee vragen over uw reactie op het amendement. Gezien de ontwikkeling van de algemene uitkering ziet u geen mogelijkheid om de bestemmingsreserve beheer en onderhoud in 2013 nog in stand te houden. We hebben de brief over de meicirculaire nu gezien. Waarom stuurt u die na de eerste termijn van de raad? Had u die niet eerder kunnen sturen? Mijn tweede vraag is als volgt. U geeft aan dat het college graag van de raad wil horen welke leges moeten worden verhoogd. We zien liever dat u met een verstandig voorstel komt.

Wethouder MOOIJ: Dat laatste zullen wij doen. Het was eigenlijk meer een constatering: u hebt zelf niet aangegeven welke leges wij moeten bekijken. Wij komen daarom met een doorwrocht verhaal van wat kan en wat dat betekent. U kunt dan uw keuze maken. Wat betreft uw eerste punt: goed dat u dat zegt. Het college stelt zich op het standpunt dat we niet allerlei ingewikkelde redeneringen moeten volgen over wanneer we bepaalde informatie aan de raad moeten sturen. Zo zitten wij niet in elkaar. Als we iets weten, krijgt u het te horen. Ik zal u de achtergrond bij de meicirculaire schetsen. Die komt hier net als bij alle andere gemeenten binnen. Als u zou denken dat het een helder stuk is waaruit we kunnen afleiden wat het betekent voor de gemeente, komt u bedrogen uit. Want wat gebeurt er? De ambtenaren van de 100.000+-gemeenten steken de koppen bij elkaar en gaan met het ministerie in gesprek. Het duurt dan weken voordat wij weten wat nu precies de gevolgen zijn. Toen wij die kenden, hebben we ze in een brief gezet en meteen aan u toegestuurd.

Mevrouw BOSMA: De wethouder zegt dat hij gaat kijken wat hij met het amendement kan doen. Hij gaat serieus bekijken wat de consequenties zijn. Een amendement is echter een voorgestelde wijziging. Het is geen motie. Daarom zou het goed zijn als u helder aangeeft hoe u tegen dit voorstel aankijkt.

Wethouder MOOIJ: Ik kom straks op de techniek van het amendement. We nemen dit als college zeer serieus. Wat hier staat, is voor ons het uitgangspunt. Dat moet in principe worden uitgevoerd. U hebt echter zelf in het amendement het woord 'denkrichtingen' gebruikt. Het college zal een voorstel aan u doen dat tegemoetkomt aan wat u wilt, met dit amendement als uitgangspunt.

Mevrouw BOSMA: Vanwege het woord 'denkrichtingen' stonden er ook twee besluitpunten in het amendement. Ze gingen over de ozb-lasten en de precario. Daarbij werd een toelichting gegeven over de mogelijke dekkingen. Dat zijn richtingen, maar is niet echt een onderdeel van het amendement.

Wethouder MOOIJ: Zo vat ik het amendement ook op. In het eerste deel zegt u wat uw uitgangspunt is. In het tweede gedeelte staan de denkrichtingen bij mogelijke alternatieven. Die nemen we ook heel serieus. In principe wil ik ze overnemen, maar we zullen toelichten wat ze betekenen. Ik volg dus uw amendement. Het eerste gedeelte daarvan is een vast uitgangspunt; over het tweede zou wellicht nog wat discussie kunnen ontstaan. Voor ons is dat echter wel de lijn.

De VOORZITTER: Even een stukje techniek. Er is een verschil tussen de begroting en de kadernota. De begroting is rechtsgeldig. Daar hebben we deze discussie niet, want een amendement is dan een amendement. Bij de kadernota is er geen sprake van die rechtsgeldigheid. De wethouder heeft, denk ik, redelijk uitgelegd hoe dat werkt.

Wethouder MOOIJ: Dat was het wat betreft het financiële gedeelte.

De heer SNOEK: Een andere denkrichting die wij hebben meegegeven, gaat over de taakstelling op de clustertaken in het algemeen. Die wilde u vooruitschuiven, maar wij vragen u nu raadsbreed om deze wel in te vullen. Kunt u aangeven waarom u er in eerste instantie voor gekozen hebt om die voor u uit te schuiven?

Wethouder MOOIJ: In een interruptie op de burgemeester hebt u al het een en ander over de takendiscussie gezegd. U weet wat ik in de commissie Bestuur heb gezegd. De takendiscussie wordt een uitermate intensieve en zware operatie. Als wij daar van tevoren al op anticiperen, ontstaat een situatie waarin je daarover een korte discussie voert en er een paar zaken uithaalt. Dat betekent dat de discussie daarna daarmee belast is. Dat leek ons niet zo logisch.

De heer SNOEK: Het totaal van het cluster was 5 miljoen euro. Daar is al een deel van ingevuld. Een deel van de discussie is dus al gevoerd. U duwt nu 1,3 miljoen euro over de verkiezingen heen en dat vinden wij een gebrek aan daadkracht. Had gewoon een voorstel hiervoor gedaan, net als u dat voor die andere 2,7 miljoen euro hebt gedaan.

Wethouder MOOIJ: Ik heb begrepen dat u de besluitvorming over de takendiscussie van 10 miljoen euro – laten we van dat bedrag uitgaan – in de raad wilt laten plaatsvinden. Dat verheugt mij.

De heer SNOEK: Andermaal scheert de wethouder in zijn antwoord langs mijn vraag. De redenatie dat we de takendiscussie nog gaan voeren en dat we daar tot op heden niets over willen zeggen, is niet legitiem. Het bezwaar van een groot deel van deze raad is dat het college de takendiscussie over de verkiezingen heen tilt. Ik vraag u: had u niet het lef om die 1,3 miljoen euro zelf in te vullen?

Wethouder MOOIJ: U moest eens weten. Die 1,3 miljoen euro die hier staat, is een erfenis van de 35 miljoen euro. Kennelijk hebt u die discussie niet volledig gevoerd, al wil ik niemand iets verwijten.

De heer SNOEK: U voert die discussie niet tot het einde. U duwt die 1,3 miljoen euro naar voren, niet wij. Invullen die hap!

Wethouder MOOIJ: Die discussie is niet afgemaakt op het moment dat u daar allerlei besluiten over nam. Nu zitten we kort voor de takendiscussie. Dit restant is er nog. Ik vind het niet duidelijk als we dat bedrag op dit moment even gaan invullen, terwijl u over een paar maanden begint met de discussie over die 8 à 10 miljoen euro. Dat is het idee daarachter.

Mevrouw LANGENACKER: Ik wil in dit geval de heer Snoek wel enigszins bijvallen. Aan het begin van de coalitieperiode hebben wij onderhandelingen gevoerd. Er lag toen een lijst, opgesteld door de ambtelijke organisatie, met taken waarin gesneden zou kunnen worden. Een deel daarvan is ingevuld, maar er ligt echter deels nog een opgave voor de 35 miljoen euro die u nog in deze periode zou invullen. Daarnaast gaan we met elkaar een nieuwe takendiscussie aan over een nieuw structureel bedrag. Daarin kijken we nog beter naar onze kerntaken. Dat staat wat ons betreft los van de lijst die er al lag. Wij denken dat u die lijst nog gewoon kunt uitvoeren.

Wethouder MOOIJ: Ik denk dat de discussie over die 1,3 miljoen euro en de invulling daarvan, en de discussie over de 8 à 10 miljoen euro over dezelfde gebieden gaan. Ik denk dus dat dat niet handig is.

De heer SNOEK: Gaat de wethouder dit deel van het amendement uitvoeren?

Wethouder MOOIJ: Ja. Wij gaan ons uiterste best doen.

Er is een aantal vragen gesteld over de bedrijfsvoering, met name over de huisvesting. De suggestie van de heer Schrama was om het pand aan de Koningsstraat te verlaten en dat voor iets anders te bestemmen. Een van de ontwikkelingen op dat terrein is dat we inderdaad ruimte over hebben op de Zijlpoort. U zei in uw motie dat de ruimte gezien de markt wellicht heel moeilijk te verhuren zou zijn. Daar hebt u enigszins gelijk in.

Anderzijds: ik heb gemerkt dat er al wat gegadigden zijn, dus wie weet. Belangrijker is onze strategische overweging. Wij vinden het een heel slecht idee om het deel aan de Koningsstraat, zo vlakbij het stadhuis, te verlaten. We vinden dat we dat deel voor het bestuur nodig hebben. Dat willen we niet aan de ambtenaren onttrekken.

De heer Vrugt heeft een opmerking gemaakt over opensourcesoftware. Daar wordt nu al gebruik van gemaakt. Ook in het verleden is dat gebeurd. Daar blijven we alert op. Het kan echter niet altijd. Vanwege onze bedrijfsvoering moeten we soms op andere systemen overgaan. Dat doen we dan ook in datzelfde kader. We hebben er dus aandacht voor, maar het kan niet altijd.

De heer REESKAMP: Ik had eigenlijk nog een interruptie bij het financiële deel. Die gaat nog over het bericht over de meicirculaire dat aan ons is gestuurd. De meicirculaire is op 31 mei vanuit het Rijk aan ons verzonden. Volgens mij is het gebruikelijk dat een aantal weken daarvoor al wat ambtelijk overleg plaatsvindt. Was het nou echt niet mogelijk om ervoor te zorgen dat die circulaire, die in de eerstvolgende bestuursrapportage een gat slaat van meer dan 4 miljoen euro, ons drie dagen eerder bereikte? Ik heb de vraag technisch gesteld, maar daarop geen antwoord gekregen.

Wethouder MOOIJ: Het antwoord is nee. Het is niet zo dat wij vooraf op de hoogte zijn. Ik heb voortdurend gevraagd of men al wist wanneer de meicirculaire zou komen. We weten het pas als die er is. Het is een stuk dat dermate moet worden geïnterpreteerd dat diverse gemeenten onderling en met het ministerie in debat gaan over wat het precies betekent. Meermalen wordt gevraagd of een bepaalde interpretatie inderdaad juist is. Eerder kon het stuk echt niet naar u toe.

De heer SCHRAMA: De wethouder ging net in op mijn motie over de Zijlpoort. Waar hij niet op inging, is dat in de Zijlpoort heel goede accommodatie en apparatuur voorhanden zijn, terwijl dat hier niet zo is. Hier moet je blijven investeren, zodat voortdurend een extra som geld nodig is. In deze tijd zou je die best kunnen wegbezuinigen. Uit financieel oogpunt zou het misschien toch beter kunnen zijn om deze motie in overweging te nemen.

Wethouder MOOIJ: Die investeringen zijn ook hier gedaan. Van groot belang is echter dat hier het stadhuis is. Aangrenzend daaraan zit een aantal ambtenaren die met het bestuur te maken hebben. De locatie is zeer strategisch voor het gemeentebestuur. Als je die van de hand doet, ben je haar kwijt. Dat moet je niet willen.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb in mijn betoog aangegeven dat wij er moeite mee hebben dat 800.000 euro extra nodig is voor investeringen in ICT, terwijl er op zoveel zaken wordt bezuinigd. Mijn vraag is of dat echt nodig is en of wij nog meer kunnen verwachten. Daar heb ik nog geen antwoord op gekregen.

Wethouder MOOIJ: U hebt in uw amendement een suggestie opgenomen om hier 200.000 euro vanaf te halen. Haarlem heeft in de afgelopen jaren heel veel geïnvesteerd in automatisering. Dat weet u. Dat gebeurde voor een beperkte periode, die nu ten einde loopt. Wij moeten ons er nu dus opnieuw over beraden hoe we hiermee omgaan. Als ik ons vergelijk met vergelijkbare gemeente, zie ik ons overal onderaan staan op het gebied

van investeringen in de toekomst. Gezien alle ontwikkelingen die op ons afkomen, maakt dat ons heel erg kwetsbaar. Ik zal u daar een stuk over doen toekomen, zodat we hier goed over kunnen praten. U kunt dan ook besluiten of we dit wel of niet moeten doen.

Wethouder VAN DER HOEK: Eerst ga ik in op de Wmo-reserve en hoe die te gebruiken. Als te voorzien valt dat het collectief vraagafhankelijk vervoer een groot risico gaat vormen voor de grootte van de reserve, blijft er dan nog voldoende geld over voor andere doelen binnen de Wmo? Die vraag is denk ik terecht. De reserve staat onder druk vanwege de hoge kosten van het vervoer. Vandaar dat we diverse dekkingvoorstellen doen voor het sociale domein. Ze komen niet alleen maar uit de Wmo-reserve. Redenerend echter vanuit de afspraak dat vooreerst de financiële kaders van het domein leidend zijn, zal de Wmo-reserve volledig moeten worden aangesproken voordat er sprake kan zijn van andere dekking. Dat laat maar weer eens te meer zien dat de zogenaamde opneemregelingen in de Wmo de gemeente zwaar belasten en dat zij een risico vormen. Mede daardoor is onze grote zorg of wij de door het Rijk opgelegde structurele bezuiniging in het sociale domein van 28 miljoen euro vanaf 2015 uiteindelijk wel kunnen opvangen. Dat weten we nu nog niet, want we staan nog aan het begin. Wel is zeker dat we aan het begin staan van een enorme klus. Iedere burger die te maken heeft met het sociale domein zal daar de gevolgen van voelen. Ook is gezegd dat de Wmo-reserve alleen maar voor de Wmo bedoeld is. Daar is zelfs een amendement over ingediend, amendement 5. Volgens het college zit het zo. De functie van de Wmo-reserve is tweeledig: het is een risicobuffer, en ze bevat middelen voor investeringen in de Wmo. Bij de voorgestelde inzet van de Wmo-reserve wordt de uitspraak van de raad gerespecteerd. De Wmo-reserve wordt namelijk daadwerkelijk ingezet voor de Wmo. Een deel van de inzet is bedoeld voor informatie, advies en begeleiding. Daarmee heeft deze rechtstreeks betrekking op prestatieveld 3 uit de Wmo. Dat deel wordt uitgevoerd door ons en onze partners. Het resterende deel van de voorgestelde onttrekking wordt ingezet voor de voorbereiding op de decentralisaties. Om de beperkte middelen vanaf 2015 verantwoord te kunnen inzetten, moet de gemeente investeren in de versterking van de uitvoeringsorganisatie. Daarnaast moet er geïnvesteerd worden in het versterken van de inkoopdeskundigheid. Zonder deze investeringen zijn we zeker niet op tijd klaar. De decentralisaties maken vanaf 2015 een groot deel van de Wmo uit. De middelen die dan beschikbaar worden gesteld voor de Wmo, worden dus ook deels beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten.

Dan ga ik in op de eventuele bijdragen die wij op termijn verwachten van partners, zoals zorgverzekeraars. Waar komen die terecht? In het sociale domein, om direct een bijdrage te leveren? Of in de algemene reserve? Die vraag is al in de commissie, en nu ook weer in de raad gesteld. Ik heb het nog eens nagelezen. Helaas staat er op dit punt een fout in de kadernota. Er is een tekst uit een eerdere conceptversie blijven staan. Dat komt omdat we er eerst van uitgingen dat de 680.000 euro uit de algemene reserve zou worden voorgefinancierd, vooruitlopend op de te maken transitiekosten. Tijdens de behandeling van het concept in het college is echter besloten om dat niet te doen, maar om dit bedrag op te nemen als een risico. Omdat in de eindversie dus feitelijk niets 'geleend' wordt uit de algemene reserve, hoeft er dus ook niets in de algemene reserve teruggestort te worden. Die zin had er dus uit gemoeten. Voor de duidelijkheid: eventuele bijdragen in de toekomst komen dus binnen het sociale domein ten goede aan de projecten waarvoor ze betaald worden, dan wel waaraan ze een bijdrage leveren.

Mevrouw KOPER: Dank voor uw heldere uitleg. In de kaderstellende nota Samen voor elkaar staat echter dat we nog uit de algemene reserve kunnen bijplussen als dat nodig is. Ik neem aan dat u dat ook nog steeds onderschrijft?

Wethouder VAN DER HOEK: Dat blijft inderdaad staan. Het ging echter over de vraag wat er gebeurt met de bijdragen in het kader van preventie door bijvoorbeeld

zorgverzekeraars. De zin daarover had, met onze andere besluiten van het college, moeten worden geschrapt.

De inhoudelijke discussie over BUUV komt pas in het najaar aan bod, na het vaststellen van de doelen en de prestaties. Dat is conform het procesvoorstel van het college, dat vandaag bij amendement wordt bekrachtigd. Ik wil de discussie daarover dus eigenlijk ook niet bij deze kadernota voeren. Wel heb ik er behoefte aan inhoudelijk te reageren op wat de heer Snoek hierover in de eerste termijn zei. Ik vond het namelijk jammer dat hij zo liefdeloos over BUUV sprak, en vooral dat hij de cijfers niet juist weergaf. Ik geloof er toch echt in dat je bij kritiek het juiste en volledige verhaal moet vertellen. Niet iedere match in BUUV kost omgerekend namelijk 645 euro. Dat bedrag heeft alleen betrekking op ingewikkelde zorgvragen van kwetsbare burgers. Een gemiddelde match kost 170 euro. Een simpele match is dus nog goedkoper, en daalt bij het groeiscenario naar 55 euro. Daarbij is in het onderzoek nog niet eens meegeteld dat blijkt dat iedere match tot gemiddeld acht herhaalmatches leidt. Dat staat nog los van het feit dat de versterking van de band tussen kwetsbare en niet-kwetsbare Haarlemmers niet in geld is uit te drukken. Het CDA noemt ook niet wat hiermee aan specialistische zorg voorkomen wordt.

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil alleen even zeggen dat ik heel blij ben met deze woorden. Daarmee wordt eens niet alles in geld uitgedrukt. Dank daarvoor.

De heer SNOEK: Een MKBA doet juist dat: alles in geld uitdrukken, zodat je een vergelijking kunt maken. De MKBA maakt juist een vergelijking in de kwetsbare matches, omdat BUUV daarvoor bedoeld is. Die matches kosten 645 euro. Dat is 45 euro meer dan het bedrag dat ik in mijn bijdrage noemde. Het 'eerlijke verhaal vertellen' gaat ook over uw persbericht. U zegt dat we uiteindelijk voor iedere euro 3 euro terugkrijgen. Dat gebeurt echter in een theoretisch toekomstscenario. Op dit moment legt u er gewoon 50.000 euro bij; dat is het verhaal.

Wethouder VAN DER HOEK: Zoals gezegd voer ik de inhoudelijke discussie graag in het najaar, verderop in het proces. Dat is wat afgesproken is. Ik kom er dan ongetwijfeld uitgebreid op terug, mijnheer Snoek. Graag zelfs.

Dat brengt mij op amendement 2. Het bevestigt het procesvoorstel zoals dat door het college is voorgesteld. Het college acht het een goede zaak dat raad en college elkaar in dit voorstel gevonden hebben. De weg naar de transities en een goede invulling daarvan zal nog lang en zwaar genoeg zijn. Daarbij moet en kan het nu weer vooral over de inhoud gaan. Het is goed dat het proces nu voor alle burgers, organisaties, raad, college en ambtelijk apparaat duidelijk is.

Tot slot, van inhoud naar beleving: geloof, hoop en liefde zijn genoemd. Ik geloof erin dat wij samen vanuit de liefde voor onze geweldige stad en ons mooie Spaarndam in staat zijn om veel voor elkaar te krijgen. Ik hoop op een goede samenwerking met de raad als we straks keuzes moeten maken die de mensen echt raken. Ze raken de kwetsbare mensen in onze stad, maar ook hen die het ogenschijnlijk wel goed hebben. Zij krijgen net zo goed te maken met een overheid die niet alles meer doet, niet meer overal van is, die meer aan henzelf overlaat en vraagt om eigen inzet. Dat vraagt om constructieve samenwerking, vanuit de optiek dat we er samen voor elkaar en voor Haarlem zijn. Gesproken over liefde, een terugkerend thema in de eerste termijn waarmee het CDA begon en waarmee het refereerde aan de drie Bijbelse waarden, zou ik nog een citaat aan de discussie willen toevoegen uit de eerste brief van Johannes, hoofdstuk 3 vers 18: "Kinderen, wij moeten niet liefhebben met de mond, met de woorden, maar waarachtig met daden."

De heer SNOEK: Ik heb nog een inhoudelijke vraag over de Wmo-reserve. De wethouder geeft aan dat de wens van de raad wordt gerespecteerd, omdat de Wmo-reserve voor het veld blijft. De raad heeft eerder een motie ingediend waarin stond dat de Wmo-reserve er

voor de mensen zelf moet zijn, en niet voor uitvoeringskosten. Dat stelt u nu wel voor. Mevrouw Koper heeft in de commissievergadering gevraagd om een kort overzicht. U zegt dat we hiertoe al besloten hebben. Ik heb hard zitten zoeken, want ik geloof u altijd op uw woord. Komt dat overzicht er nog? En kunt u dit nog verder onderbouwen?

Wethouder VAN DER HOEK: Daar zegt u inderdaad een waar woord. Het was mij even ontschoten, maar wij gaan daaraan werken. Laten we dat voor morgen regelen. Dat lijkt mij niet zo heel erg ingewikkeld. In mijn bijdrage heb ik echter al gezegd dat ik bestrijd dat uitvoeringskosten geen Wmo-kosten zijn. Dit komt wel degelijk ook ten goede aan de burger die de Wmo straks nodig heeft. Je kunt de transities niet voorbereiden, daar de nodige expertise niet voor opbouwen en de nodige voorbereidende maatregelen niet treffen als je vanuit het Rijk nog geen geld krijgt. Dat hebben we wel, maar dat zit in de reserve die er nu is. Daar moeten we die voorbereiding naar mijn mening wel uit bekostigen.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb gezegd dat wij bij zelforganisaties ontwikkelingen zien waarmee wij niet heel blij zijn. Wij zijn bang dat kleinere organisaties die meer buurtgericht werken misschien de dupe zijn van het nieuwe beleid dat op ons afkomt. Ik heb u gevraagd of u onze zorg deelt en hoe u hierin staat.

Wethouder VAN DER HOEK: Ik dacht dat we dat vast eens in de commissie zouden bespreken. Dit punt had ik niet zozeer bij de kadernota als discussiepunt verwacht. Ik voer die discussie graag nog eens met u. Ik denk overigens dat het twee verschillende dingen zijn of organisaties al dan niet verdwijnen of alleen uit de Pletterij weggaan.

Mevrouw SIKKEMA: Dat ben ik met u eens. Ik noemde dat ter illustratie. Ik bedoel in het algemeen dat wij zien dat kleinere organisaties bij nieuwe ontwikkelingen de dupe lijken te worden. Deelt u die zorg? Dat vind ik een belangrijk punt bij de kadernota.

Wethouder VAN DER HOEK: Ik kan niet duiden of dat zorgelijk is of niet. Ik denk dat organisaties altijd moeten anticiperen op veranderend beleid. Of dat per definitie goed of slecht is, weet ik niet. Andere organisaties krijgen daardoor weer kansen. Een analyse zal een en ander na enige tijd moeten uitwijzen. Ik zal niet zeggen dat dit bij voorbaat een zorgelijke ontwikkeling is.

Mevrouw SIKKEMA: Wij zijn het dan niet helemaal met elkaar eens, maar daar hebben we het later nog over.

Wethouder CASSEE: Ik wil de heer De Jong van de VVD hartelijk danken voor zijn inbreng van afgelopen maandag. 32 jaar geleden koos ik voor de sociaalliberalen, D66. Ik weet nu weer waarom. Dank voor de herbevestiging. Het hele hoofdstuk ruimtelijke ordening, vastgoed en regionale samenwerking is door u in de eerste termijn niet genoemd. Dat kan twee dingen betekenen. Ik ga ervan uit dat de geïnspireerde wijze waarop wij in de afgelopen jaren 21 bestemmingsplannen hebben vastgesteld, de nota ruimtelijke kwaliteit hebben vastgesteld, het vastgoed hebben gereorganiseerd, de afdeling Stedelijke Projecten en Wijkzaken hebben gereorganiseerd en ons regionaal opnieuw hebben gepositioneerd ten opzichte van de MRA een zodanige indruk hebben gemaakt dat u vindt dat er nu geen aanleiding meer is daarop terug te komen. De luchtbel is uit het vastgoed gelopen en we hebben de zaken realistisch in de jaarstukken opgenomen. Kortom: als dat geen elan heet, weet ik het ook niet meer.

De heer Snoek heeft een vraag gesteld over de leges. Hij heeft daar allerlei technische vragen over gesteld waar hij razendsnel, zoals het hoort, antwoord op heeft gekregen. Hij vraagt nu of wij tot 2015 zullen wachten met het afbouwen van de formatie. Dat is niet het geval. Zoals wij geïnspireerd ook die andere trajecten gestructureerd en structureel hebben aangepakt, gaan wij kijken of wij de afdeling Omgevingsvergunningen en Handhaving Bebouwde Omgeving zodanig kunnen reorganiseren dat dit op een passend moment leidt tot een reductie van de formatie. Wij sturen dus niet op incidenten.

De heer SNOEK: Dank voor dit inspirerende antwoord en de inderdaad snelle en inhoudelijk goede antwoorden die wij op onze technische vragen hebben gekregen. Een compliment is hier op zijn plek. In de antwoorden wordt nog gesproken over een natuurlijk verloop en de mogelijkheid van een versnelde afbouw van de vaste formatie. U zegt nu toe dat u dat wilt gaan doen. Kunnen we daar een voorstel voor krijgen? En op welke termijn kunnen we dat verwachten?

Wethouder CASSEE: Dat antwoord krijgt u dit najaar. Wij zijn aan het nadenken over een reorganisatie bij het ruimtelijk beleid. U hebt het ook allemaal niet gehad over de overschrijding in de bestuursrapportage op niet-declarabele uren. Op dat punt is er een productieprobleem van klasse. Dat is deel van het reorganisatieverhaal dat wij in de komende drie of vier maanden gaan opstellen.

De heer SNOEK: Om het SMART te maken: kunnen wij dat voorstel voor de begrotingsbehandeling krijgen, zodat we het kunnen betrekken bij de voorstellen?

De VOORZITTER: U bedoelt dan voor 1 oktober? Ik hoor van diverse kanten dat dat wel moet kunnen lukken.

Wethouder CASSEE: Ja, maar niet van degene die daarvoor verantwoordelijk is. Dat maakt nogal een verschil. Wij kunnen allerlei denkpistes en denkrichtingen met u delen. Er is echter een pauze in de reorganisaties ingelast. Wij mogen van het GO nu niet allerlei reorganisaties uitvoeren. We kunnen het er echter wel over hebben.

De heer SNOEK: Ik kan me niet herinneren dat wij als raad een pauze in de reorganisaties hebben ingelast. Wij zouden graag een voorstel zien voor de versnelde afbouw. Als de wethouder dat niet wil toezeggen, zullen we morgen een motie indienen die daarom vraagt.

Wethouder CASSEE: Ho ho, even voor de goede orde. De ambtelijke organisatie wordt volgens mij niet bij motie gereorganiseerd. Die motie moet u dus vooral indienen. Dat lijkt mij een interessante nouveauté – een novelle, zou ik haast willen zeggen. Daar gaan we het dan morgen gezellig over hebben

De heer SNOEK: Excuus. Ik denk dat de wethouder mij terecht terechtwijst. Het gaat ons om de afbouw van de kostenkant van de bouwleges. Daar zullen we ons op richten.

Wethouder CASSEE: Er is geen enkel bezwaar tegen als ik daar met u in het najaar een denkpiste over ontwikkel. Dat is iets anders dan dat u bij motie een reorganisatie van het gemeentelijk apparaat aankondigt.

De heer SNOEK: Dat heb ik u al toegezegd, mijnheer de wethouder.

De VOORZITTER: U allen hartelijk dank. Ik zie koffiegebaren, en meer dan één.

Mijnheer Reeskamp, u mag voor de pauze afsluiten. We hebben na de pauze dan nog twee wethouders te gaan.

De heer REESKAMP: Ik wil alleen even stellen dat de wethouder zichzelf onvoldoende recht doet als hij zegt dat geen van de sprekers aandacht heeft besteed aan zijn beleidsterreinen. Ik heb in ieder geval twee sprekers hun complimenten horen uitspreken over de herwaardering van het vastgoed op de balans. Ik geloof dat dat mevrouw Leitner was, en ikzelf. Bij de behandeling van de bestuursrapportage hebben we bovendien uitgebreid bij uw portefeuilles stilgestaan. Dat wil ik toch nog even toevoegen.

De VOORZITTER: Dank u. Het is pauze. Ik schors de vergadering maximaal een kwartier. [21.15 – 21.30 uur]

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik vraag uw aandacht voor wethouder Nieuwenburg.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik wilde uw aandacht vragen voor drie onderwerpen die in de eerste termijn door de raad aan de orde zijn gesteld. In de eerste plaats is dat de starterslening en het budget dat gevraagd wordt in motie 15. In de beantwoording staat al dat de algemene reserve het niet toestaat om dat fonds weer te vullen. Wel houden we een

wachtlijst aan voor mensen die hierin geïnteresseerd zijn. Helaas kunnen we daar op dit moment echter geen gehoor aan geven. Overigens is dit een regionale regeling. Op het moment dat de regeling weer wordt opengesteld, kunnen mensen weer actief benaderd worden. Ook kunnen mensen worden doorverwezen naar de rest van de regio, naar de gemeenten Heemstede, Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Zo proberen we ervoor te zorgen dat mensen alsnog in aanmerking kunnen komen.

De heer SCHRAMA: Ik heb nog twee kleine opmerkingen. Eigenlijk is het natuurlijk verschrikkelijk jammer dat mensen worden afgewezen, terwijl ze dit heel graag willen. Dat betekent dat de doorstroming waarvoor de starterslening bedoeld is niet kan geschieden. Sociaal gezien is dat een zeer zwakke zaak. De overheid verdubbelt de eigen bijdrage van gemeenten, omdat ze de startersleningen ondersteunt. Twee keer nul is echter nul. Omdat Haarlem niets inlegt, krijgen we helemaal niets. Dat is dus eigenlijk dubbel jammer. Ik zou daarin beleidsmatig een andere richting gekozen hebben. Je kunt beter wat fourneren, dat verdubbeld krijgen en aan het eind van het jaar kijken of je nog wat overhoudt, dan jezelf op deze manier schaakmat zetten. Voor burgers die een eerste woning willen kopen, maak je deze regeling tot een zinloze. Vanaf mei kunnen ze deze regeling immers niet meer gebruiken.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik begrijp wel dat dit een goede regeling is. De verordening blijft ook intact, maar het geld is gewoon op. Op een gegeven moment raakt het gewoon uitgeput. Dat is hier het geval. Gezien de financiële situatie ziet het college geen mogelijkheid om dit vanuit de algemene reserve op te lossen, zoals u suggereert. Ook zien we geen mogelijkheden voor een alternatieve dekking. Dat is op dit moment gewoon de realiteit.

De heer FRITZ: Klopt het verhaal van de heer Schrama? Krijgen wij minder geld van het Rijk, omdat we zelf niets meer hebben?

Wethouder NIEUWENBURG: Als je geen lening uitgeeft, treedt de verdubbelaar niet in werking.

De heer FRITZ: Wij lopen op die manier dus wel geld mis.

Wethouder NIEUWENBURG: Als we de regeling wel hadden, hadden we recht kunnen doen gelden op dat rijksbudget. Andere gemeenten, waarbij de regeling nog steeds intact is, maken daar veel gebruik van. Bij ons lukt dat dus niet.

Er zijn vragen gesteld over de langdurigheidstoeslag, met name door het CDA. Het vroeg hoe het nu zit met de periode na 2015. Uw voorstel ging uit van de instandhouding van de langdurigheidstoeslag. Bij de vaststelling van het minimabeleid heb ik u gezegd dat dat op jaarbasis 170.000 euro zou blijven kosten. Die kosten lopen nu ook gewoon door. Ik heb toen ook gezegd dat er vervolgens twee mogelijkheden zijn. Ten eerste kan de wetgever iets aan de langdurigheidstoeslag doen, door hem af te schaffen. We weten niet of dat gebeurt. Op dit moment is daar geen indicatie voor. Je kunt ook als gemeenteraad zelf een besluit daartoe nemen. Naarmate de situatie voortduurt, komt de langdurigheidstoeslag natuurlijk wel steeds meer onder druk te staan. Dat heeft ook te maken met de financiële positie van de gemeente Haarlem. Nu wordt de toeslag eigenlijk min of meer uit de algemene reserve gefinancierd. Het is maar net hoe je er tegenaan kijkt. U hebt net ook geluisterd naar de wijze waarop verschillende collegeleden onze financiële situatie kenschetsen. Het is uiteindelijk aan u om te bepalen of dit nog langer houdbaar is of niet. De houdbaarheid staat in ieder geval onder druk. Dat wil ik bij dezen nog wel aangeven. Nogmaals: het is ook aan de wetgever om te besluiten of hij daar op een bepaald moment in intervenueert. Dat weten we niet. Het kan ook een onderwerp zijn voor de komende coalitieperiode, of eerder.

De heer VRUGT: Deze reparatie is nog niet meegenomen in het verzamelamendement, in tegenstelling tot de kwijtscheldingsregeling. De wethouder geeft aan dat we er in een volgende periode een ander besluit over kunnen nemen. Ook zou het kunnen dat het Rijk

hier iets mee gaat doen. Dat is allemaal leuk en aardig. De afschaffing van de langdurigheidstoelage per 2015 betekent ...

Wethouder NIEUWENBURG: Dat is niet nu.

De heer VRUGT: Die betekent wel degelijk dat gesnoeid wordt in de minimaregelingen. Dat is niet conform het coalitieakkoord.

Wethouder NIEUWENBURG: Dat is nu niet aan de orde.

De heer VRUGT: U durft dus te beweren dat ...

De VOORZITTER: Het is een probleem voor de luisteraars en ook een beetje voor ons als we allemaal tegelijk gaan praten.

Wethouder NIEUWENBURG: Dat is niet nu. U hebt het minimabeleid vastgesteld.

De heer VRUGT: Puur op basis van het feit dat dit in de volgende periode pas aan de orde is, stelt u dat u dit nu rustig in de boeken kunt zetten?

Wethouder NIEUWENBURG: Dat is een verkeerde voorstelling van zaken, mijnheer Vrugt. Dit is nu niet aan de orde. De toelage blijft nu gewoon staan. Dat hebt u met elkaar vastgesteld. Ik stel echter aan de orde dat de wethouder ertoe kan besluiten dat de langdurigheidstoelage van rijkswege wordt afgeschaft. Daar blijf ik u op wijzen, al hebben we daar nu geen indicaties voor.

De heer VRUGT: Dat zegt niets over het gemeentelijke beleid. We hebben daarover afspraken met elkaar gemaakt. Overigens zijn dat in dit geval heel goede afspraken. U wijkt daar nu van af.

Wethouder NIEUWENBURG: Het feit dat de gemeenteraad zelf gekozen heeft voor de instandhouding van de langdurigheidstoelage is een gegeven waar we in deze periode nog steeds mee zitten.

Mevrouw ÖZOGUL: We hebben de langdurigheidstoelage inderdaad in stand gehouden, maar dat is ook conform uw eigen afspraak. U had de toelage niet eens mogen afschaffen. Ten tweede: als u afschaffing toch niet van plan bent, waarom vermeldt u dat dan in de kadernota? Waarom geeft u nu aan wat het volgende college moet gaan doen?

Wethouder NIEUWENBURG: Ik schrijf het volgende college helemaal niets voor. Ik stel alleen vast dat de langdurigheidstoelage op dit moment nog steeds bestaat. Ik zeg precies hetzelfde als wat ik bij de vaststelling van het minimabeleid aan de orde heb gesteld. Daar is geen wijziging in opgetreden.

De heer SNOEK: Op pagina 34 van de kadernota wordt per 2015 een bezuiniging van 170.000 euro per jaar opgenomen in verband met de heroverweging van het raadsbesluit over de langdurigheidstoelage. In uw toelichting op pagina 35 zegt u: "Anticiperend op rijksbeleid wordt ervan uitgegaan dat vanaf 2015 een korting op het budget kan worden gerealiseerd van 170.000 euro." Vanaf 2015 schrapte u dit bedrag dus uit de boeken. Onze vraag was eigenlijk wat precies dat rijksbeleid is waarop u anticipeert. Dat is mij onvoldoende helder.

Wethouder NIEUWENBURG: Bij de vaststelling van het minimabeleid waren er indicaties dat de langdurigheidstoelage van rijkswege zou worden afgeschaft. Daar draait deze zin op. We moeten elkaar dus niet misverstaan.

De heer SNOEK: U erkent dus dat met de vaststelling van deze kadernota vanaf 2015 de langdurigheidstoelage, anticiperend op het rijksbeleid, is komen te vervallen?

Wethouder NIEUWENBURG: U stelt de kadernota vast met het oog op de begroting voor het komende jaar. Die gaat over 2014 en niet over 2015.

De heer SNOEK: Als we deze kadernota met dit soort semantiek gaan vaststellen, is alles onder voorbehoud van de begroting. Stelt u nu voor om vanaf 2015 de langdurigheidstoelage – anticiperend op het rijksbeleid – uit de boeken te schrijven?

Wethouder NIEUWENBURG: Het college regeert wat dat betreft niet over zijn graf heen.

De heer SNOEK: Het is een meerjarenraming! Wat is dit voor onzinnige opmerking? Excuus voor dat woord.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik heb gezegd wat ik erover te zeggen heb. In deze collegeperiode blijft de toeslag sowieso in stand. Dat hebben we met elkaar afgesproken. Mevrouw LANGENACKER: Dat laatste wil ik ook nog eens bevestigen. In deze periode blijft de langdurigheidstoelage gewoon bestaan. Bij het minimabeleid hebben we samen een motie ingediend, waarin we hebben gezegd dat we dat belangrijk vinden. We hebben dat toen ook financieel geregeld. In dezelfde motie hebben we aangegeven dat we vanaf 2015 opnieuw zullen kijken hoe we daarmee omgaan. Het landelijke beleid zal ons daar wel of niet bij kunnen steunen. In onze eerste termijn hebben wij dan ook gezegd dat dit wat ons betreft een punt is voor de nieuwe verkiezingen. Het blijft voor ons heel belangrijk om dit ook in de toekomst te kunnen blijven doen. Er moeten echter met een nieuw college nieuwe afspraken over worden gemaakt.

De heer SNOEK: Uw amendement van destijds repareerde dit inderdaad voor twee jaar. Daar hebt u dus absoluut gelijk in. We praten nu over de meerjarenraming. Met mevrouw Özogul en de heer Vrugt kijk ik nu even vooruit. Wat we zien, is dat het college het raadsbesluit heroverweegt. Misschien heeft het dit iets anders geïnterpreteerd dan u destijds bedoelde. Het haalt de langdurigheidstoelage vanaf 2015 uit de boeken. Het had er ook voor kunnen kiezen hem in de boeken te handhaven en het rijksbeleid in 2015 te repareren.

Wethouder NIEUWENBURG: Wij handelen volledig volgens het voorstel van de eigen gemeenteraad. Ik weet dus niet waarop u doelt.

De heer SNOEK: U stelt voor een raadsbesluit te heroverwegen. Hoe kunt u dan handelen conform het raadsbesluit?

Wethouder NIEUWENBURG: Dat is onjuist. Leest u de notulen maar eens na.

De heer SNOEK: Er staat "heroverweging raadsbesluit".

De VOORZITTER: Ik heb het idee dat we het laatste woord hierover nog niet gesproken hebben, maar wel voor nu. Dit is een welles-nietjesspelletje. We komen momenteel niet verder.

De heer VRUGT: U hebt gelijk dat we hier op dit moment niet uit lijken te komen. Ik doe toch een laatste poging. Hoopt de wethouder soms dat het Rijk de langdurigheidstoelage vanaf 2015 afschaft, door daar nu al op vooruit te lopen? Wat vindt u daar dan van, als uw uitgangspunt is om de minimaregeling in stand te houden? U kiest ervoor om daarop vooruit te lopen. We hebben het Rijk niet eens nodig om de regeling af te schaffen. Dat doen we zelf al.

Wethouder NIEUWENBURG: U vraagt natuurlijk naar de bekende weg. Op dit moment is het zo dat elk budget dat in het sociale domein nodig is, sterk onder druk staat. Dat weet u ook. Ik kan van alles hopen, maar dat is op dit moment niet realistisch.

De heer VRUGT: Bedoelt u dat de inboeking volstrekt theoretisch is?

Wethouder NIEUWENBURG: Dat weet ik niet.

De heer VRUGT: U zegt ook dat u alleen over 2014 gaat en dat de rest eigenlijk koffiedik kijken is.

Wethouder NIEUWENBURG: Het college zit niet op de stoel van het Rijk. Dat weet u ook. Sterker nog: zodra het Rijk komt met forse bezuinigingen en ferme kortingen op het sociale domein, zullen wij ons tot het maximale inspannen om ervoor te zorgen dat de gemeente daarvoor niet de rekening gepresenteerd krijgt. In die context moet u het zien. Er komt meer rijksregelgeving op ons af. Dat geldt in de komende jaren ook voor de bijstand. We moeten daarbij echt bezien hoe we het beperkte budget zo goed mogelijk bij de mensen terecht kunnen laten komen.

De heer VRUGT: Dat begrijp ik heel goed, maar u doet nu precies hetzelfde als toen er sprake was van de Wet werken naar vermogen. U had het hier al helemaal conform de Wet werken naar vermogen ingericht. Die ging uiteindelijk niet door. Nu doet u hetzelfde wat betreft de langdurigheidstoelage. Dat lijkt mij bijzonder onverstandig.

De VOORZITTER: Voordat wij de techniek ingaan: we hebben het over de kadernota. Er wordt ook uit de kadernota geciteerd. Ik constateerde net al dat dit een welles-nietesspelletje is. Ongetwijfeld komt men hierop terug, maar laten we niet gaan herhalen.

Mevrouw ÖZOGUL: Als het Rijk de regeling nu nog niet afschaft of als dat nog niet duidelijk is, had u er ook voor kunnen kiezen om de toeslag te handhaven. Het nieuwe college had dan later een beslissing kunnen nemen. Nu moeten wij alvast zeggen dat we de regeling afschaffen, terwijl we nog niets weten. Ik zou graag willen weten waarom u die keuze maakt.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik verwijs u naar wat mevrouw Langenacker net heeft gezegd en naar wat we bij het minimabeleid met elkaar hebben afgesproken. Het is niet zo dat de langdurigheidstoelage in lengte van jaren wordt voortgezet. Er is gekozen voor een bepaalde termijn van instandhouding. Dat is wat u besloten hebt. Daar geeft het college gewoon invulling aan, zoals overigens bij elk raadsbesluit dat u neemt.

Mevrouw ÖZOGUL: Waarom gebruikt u dan het woord 'heroverweging'?

Wethouder NIEUWENBURG: Ik heb gezegd wat ik heb gezegd, voorzitter.

De VOORZITTER: Nee, u krijgt een vraag. Die moet u gewoon beantwoorden.

Wethouder NIEUWENBURG: Zodra het Rijk met maatregelen komt – en dat doet het – komen we hierop terug. Daar is op dit moment echter geen sprake van.

Over de garantieregeling hebt u een amendement ingediend. Ik constateer dat zich daarvoor een meerderheid aftekent. U voert daarvoor een soort dubbele dekking op. U wilt dit ten laste brengen van de organisatie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ik wijs u erop dat een van de meest succesvolle afgeronde reorganisaties de reorganisatie bij Sociale Zaken en Werkgelegenheid is. Die reorganisatie zorgt ervoor dat we dat deel van de dienstverlening op orde kunnen houden. Daarbij hebben we het aantal mensen dat daar werkt al behoorlijk geminimaliseerd. Ik sta ervoor dat de dienstverlening op orde blijft als het aantal mensen die een beroep doen op sociale zaken toeneemt. Wat hier staat, betekent een extra impuls. Overigens is die al in de boeken doorgerekend. Als dit amendement wordt aangenomen, ga ik dit dus niet uittrekken. Dat geef ik bij voorbaat aan. Ik wil u er deelgenoot van maken dat de reserve Wet werken en bijstand op dit moment sterk onder druk staat. Ik wijs u erop dat het aantal bijstandsgerechtigden toeneemt. Weliswaar is die toename beperkt, maar we verwachten dat die in de komende tijd sterk zal stijgen. Ook dat budget staat in de komende tijd behoorlijk onder druk. Ik zal u daarover informeren op het moment dat we daarover van het Rijk meer horen. Dat is in september. Ik wijs u daar dus met nadruk op. Dat is ook een van de redenen geweest waarom we deze maatregelen hebben moeten treffen. Het gaat weliswaar om een beperkt budget, maar ik wijs u erop dat we dit hebben moeten doen. Ik kan dus niet voorzien in een structurele dekking. Als ik die al vind, is die voor de komende maanden. Voor het overige wacht ik de stemming over dit amendement af.

Wethouder VAN DOORN: Ik zou graag willen beginnen met het uitspreken van een aantal dankwoorden. Ten eerste dank ik de PvdA voor de uitgesproken waardering voor de bereikbaarheidsactiviteiten in de afgelopen tijd. Ook dank ik de VVD-fractie voor haar woorden over het aanpakken van het achterstallig onderhoud. Daarmee is een aantal belangrijke stappen gezet, waarvan ik hoop dat ze in de komende tijd zichtbaar zullen worden. Mevrouw Leitner vroeg of ik meer duidelijkheid kan geven over de cijfers en of ik daar een lijstje van kan verstrekken. Dat hebben we gedaan. Als het goed is, is dat vandaag bij u binnengekomen. Ik kom daar zo meteen nog even op terug in het kader van de beantwoording van de vragen van de heer De Jong.

De heer Schouten van Sociaal Lokaal heeft vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de bereikbaarheid van Haarlem. Hij heeft daarbij het woord 'bedroevend' gebruikt. Ik ben het niet helemaal met hem eens. Ik denk dat onze stad goed bereikbaar is, maar dat

tegelijkertijd een aantal zaken kan worden verbeterd. Daar werken wij op dit moment aan. Ik zou dat beeld graag wat vaker naar buiten willen brengen: het gaat goed, maar het kan beter. We hebben hier als stad iets te verkopen. Dat gaat goed. Dat betekent dat we moeten proberen het verhaal over de bereikbaarheid op de juiste manier te gaan vertellen. Mevrouw Sikkema maakte een opmerking over duurzaam afvalbeheer. Zij vroeg daarbij of het lukt de 37% te verhogen naar 43% en vervolgens naar 45%. Dat is wel mijn overtuiging. We zijn bezig hiervoor een concrete businesscase op te stellen. U heeft er al één op theoretische basis ontvangen. Doel is om te kijken of we dit jaar een voorstel kunnen maken om op basis van de modellen die u in de afgelopen tijd gekregen hebt te komen tot een haalbaar verhaal. Ik ben ervan overtuigd dat dat moet lukken. Het belangrijkste is dat we de financiering sluitend krijgen.

Mevrouw SIKKEMA: Is dat voorstel ook al voor de begroting beschikbaar?

Wethouder VAN DOORN: Wij moeten de begrotinggegevens altijd begin september inleveren. Dat gaan we niet halen. Voor de feitelijke begrotingsbehandeling moet dat wat mij betreft wel lukken.

Ik heb anderhalf A4 aan antwoorden op de vragen van de heer De Jong. Hij gaf aan dat hij over een aantal zaken niet tevreden is. Ik zal proberen ze één voor één langs te lopen. Eerst sprak hij over de Waarderbrug. Hij vond dat dit proces te lang duurde. De participatie over de Waarderbrug heeft in de afgelopen tijd plaatsgevonden. Het voorlopig ontwerp is gereed. Het college gaat binnenkort praten over de vaststelling van dat VO. Dat moet vervolgens naar de commissie Beheer worden gestuurd, die daar een oordeel over moet kunnen geven. Naar verwachting kunnen we daarna met de inspraakprocedure beginnen. Nu heb ik twee mogelijkheden. De eerste is dat we in september met de inspraakprocedure beginnen. Die loopt dan een tijd en het is dan oktober of november voordat we daarmee klaar zijn. Daarom kies ik ervoor om meteen na de vaststelling van het VO met de inspraakprocedure te beginnen. Die zal dan vallen in de maanden juli en augustus. In mijn ogen zijn dat geen aantrekkelijke maanden. Daarom wordt de inspraakperiode met twee weken verlengd. Mensen die wat langer weg zijn, kunnen hun inspraakreactie dan toch indienen. We kunnen op die manier snel handelen, zoals u dat hebt gevraagd.

De heer BOER: Ik ben een beetje in de war. Ten eerste heeft de heer De Jong geen vragen gesteld over de Waarderbrug. Het onderwerp dat u nu aansnijdt, lijkt me ten tweede typisch iets dat behandeld moet worden in een commissievergadering en niet bij de kadernotabehandeling.

Wethouder VAN DOORN: Ik kan me herinneren dat de heer De Jong een aantal voorbeelden gaf van zaken die hij te langzaam vond gaan. De Waarderbrug was er daar één van.

De heer HILTEMANN: Dat was Sociaal Lokaal, wethouder.

Wethouder VAN DOORN: Overigens is het sowieso nuttig om antwoord te geven als iemand daarover vragen gesteld heeft.

Er is ook een opmerking gemaakt over de studie naar de Prins Bernhardtunnel. Die loopt op dit moment redelijk op schema. U weet dat we bezig zijn met een ontwikkelstrategie voor Haarlem-Oost. In dat kader zal een rapportage verschijnen die, zoals het er nu naar uitziet, in november wordt opgeleverd. Zodra we de gegevens hebben, zullen we die vanzelfsprekend met u delen.

Er is ook een opmerking gemaakt over de studie naar parkeervoorzieningen in Haarlem-Oost. Dat dossier wordt op dit moment uitgevoerd. Dat betekent dat we naar verwachting voor het eind van het jaar een eerste resultaat aan u kunnen presenteren. Over de Waarderweg zijn veel vragen gesteld. De heer De Jong zegt dat de motie die in november 2012 door de raad is aangenomen, niet is uitgevoerd. Dat klopt. Bij mijn weten is de commissie Beheer daarover geïnformeerd bij brief van 20 maart 2013. Daarover is

informatie verstrekt en die is geaccepteerd door de commissie Beheer. Ik kan me niet herinneren dat daarover een andere opvatting is geuit. De heer De Jong heeft ook uitgesproken dat de wethouder zijn toezegging aan de provincie om met projectvoorstellen te komen niet is nagekomen. Dat klopt. De provincie is daar ambtelijk over geïnformeerd en vervolgens bestuurlijk op 17 mei van dit jaar. Daar is dus goed overleg over geweest. De oorzaak hiervan was gelegen in het niet rond krijgen van de financiële dekking. Daar ga ik zo meteen op in. Die constatering is dus juist. De uitleg daarbij is zoals ik hem net heb gegeven. Het derde punt dat de heer De Jong naar voren heeft gebracht is dat de wethouder zonder de raad te informeren de voorbereidingen voor de verdubbeling van de Waarderweg heeft stopgezet. Dat klopt niet. De commissie Beheer is hierover op 20 maart van dit jaar met redenen omkleed geïnformeerd. Ze heeft de uitleg ook geaccepteerd.

De heer BOER: Wat u nu zegt, kan toch niet waar zijn. U schrijft in juni dat er in maart van dit jaar een misverstand ontstaat en dat u daarover een gesprek moet voeren met gedeputeerde Post. U beslist dat u de voorbereidingen tot die tijd stopzet. Tot die tijd is 17 mei. U hebt ons in maart niet geïnformeerd over het stopzetten van de werkzaamheden. Dat is pertinent onjuist.

Wethouder VAN DOORN: In de brief staat: “Voordat we verder kunnen gaan met de kredietaanvraag zou eerst bekeken moeten worden hoe groot die eigen bijdrage moet zijn, aangezien de gemeente daar in haar begroting geen rekening mee heeft gehouden.” Dat staat letterlijk in de brief van 20 maart.

De heer BOER: Daar staat dan toch niet dat u de werkzaamheden stopzet?

Wethouder VAN DOORN: Daar staat in dat we eerst de kredietsituatie rond moeten krijgen, alvorens we volgende stappen kunnen gaan zetten. Dat is toch wat we nu met elkaar bespreken?

Mevrouw SIKKEMA: De heer Boer zei net over de Waarderbrug dat hij vond dat de bespreking in de commissie thuishoorde. Ik moet zeggen dat ik dat hier ook begin te vinden.

De heer BOER: Dat bestrijd ik ten zeerste. Het gaat hier om het feit dat wethouder Van Doorn de raad niet tijdig en volledig heeft geïnformeerd. Ik vind dat bij uitstek een punt dat hier besproken moet worden. De wethouder heeft gezegd dat hij de werkzaamheden heeft stopgezet tot 17 mei. Dat is strijdig met de motie, waarin staat dat op korte termijn met uitvoering van de werkzaamheden moet worden gekomen.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb net het antwoord van de wethouder gehoord en ik vond het heel helder. Ik vond ook dat hij een goede toelichting gaf. Wij verschillen erover van mening dat dit pertinent onjuist zou zijn. Ik vond het antwoord informatief en duidelijk.

De heer BOER: Dat u een GroenLinks-wethouder steunt, snap ik. Ik heb het hier echt over feiten. Dit staat niet in de brief.

Mevrouw SIKKEMA: Dit gaat niet over de kadernota. We hebben volgende week nog een raadsvergadering. Dat lijkt mij een beter moment dan nu om zo gedetailleerd op dit soort dingen in te gaan.

Wethouder VAN DOORN: Ik wil nog een zin citeren uit de brief, om u van dienst te zijn.

De heer Boer kan daarop reageren als hij dat wenst. In dezelfde brief staat: “Het maakt dat de projectopdracht en de verbreding van de Waarderweg zoals deze nu klaarligt aangehouden wordt.” Ik kan het niet helderder formuleren. In de brief wordt duidelijk aangegeven dat we voorlopig even stoppen. Ook kan ik me niet herinneren dat u daar in de commissie problemen mee hebt gehad.

Verder is door de heer De Jong gesteld dat veel brieven rookgordijnen bevatten, elkaar tegenspreken en dat informatie daarin mist. Volgens mij wordt in de brieven die aan u versterkt zijn en in de verslagen van gesprekken heel duidelijk aangegeven wat de situatie is. Ze spreken elkaar absoluut niet tegen. Dat is geen enkele keer aan de orde. Wel is het

zo dat bij de provincie de indruk is ontstaan dat het geld dat wij hadden beschikbaar is voor de aanpak van de Waarderweg. Tegelijkertijd is dat niet zo. Dat is de kern van de discussie die we op dit moment voeren.

Zoals blijkt uit de informatie die ik de raad heb toegezonden, is er op dit moment geen gemeentelijk geld beschikbaar. Mevrouw Leitner heeft om een staatje gevraagd. Dit is ook bij u terechtgekomen. Daaruit blijkt dat er geen geld beschikbaar is.

Mevrouw BOSMA: Ik zou daar graag een nadere verklaring van u bij hebben. Ik herinner me nog de begrotingsdebatten van vorig jaar. U hebt toen gezegd dat de gemeente 3,6 miljoen euro beschikbaar had voor de uitvoering van de Waarderweg. Dat bedrag zou ook de provincie beschikbaar hebben. De provincie heeft meer dan een jaar geleden zelfs al aangegeven dat het aanbestedingsvoordeel van de fly-over van de gemeente, zijnde 3,5 miljoen euro, daaraan besteed kon worden. U zegt nu dat die gemeentelijk bijdrage er niet is. Dat vraagt natuurlijk toch wel om een verklaring. Waarom is die er niet?

Wethouder VAN DOORN: Ik kom zo terug op de uitspraak die ik bij de begrotingsbehandeling in november 2012 heb gedaan. De technische beantwoording op uw vraag kunt u terugvinden in de stukken die aan u zijn overhandigd.

Mevrouw BOSMA: Die heb ik inderdaad bestudeerd.

Wethouder VAN DOORN: Er is dus op dit moment geen geld. Bij de dekking van de fly-over hebben wij te maken gehad met twee subsidies. De eerste kwam van de provincie en bedroeg in totaal 15 miljoen euro. Dat was een tekortsubsidie. De tweede van 4 miljoen euro kwam van de rijksoverheid in het kader van spoorse doorsnijdingen. De stelling van de provincie was dat ze die 4 miljoen euro aan rijkssubsidie terug wilde hebben, omdat de 15 miljoen euro daarmee gekort kon worden. Wij hebben daar invulling aan moeten geven. Dat betekent dat we op dat moment een tekort hadden op ons project. Dat hebben we aangevuld met de 3,8 miljoen euro die ons was toegekomen als aanbestedingsvoordeel. Daarmee was de zaak financieel weer sluitend.

Mevrouw VAN ZETTEN: Het gaat nu inderdaad op een commissievergadering lijken, vooral van de kant van de wethouder. D66 heeft een interpellatie gevraagd en heeft verschillende malen om een lijstje verzocht. U zou trouwens ook komen met een onderbouwing bij het Stationsplein. Ik heb u daar nog niet over gehoord. Het is natuurlijk niet voor niets dat wij aan de vooravond van de kadernota om dit soort cijfers vragen. Natuurlijk zijn wij benieuwd geweest of de Waarderweg nou gaat lukken of niet. Ik heb toen geconstateerd dat u op mijn toch vrij simpele vragen geen antwoord wenste te geven. Nu begint u een lange inleiding te houden over spoorse doorsnijdingen. Eerlijk gezegd interesseert mij dat helemaal niet zo. Uiteindelijk hebben we naar aanleiding van de interpellatie en het gesprek dat we op 13 juni in de commissie Beheer voerden op 20 juni een brief gekregen. Daarin geeft u uitleg over de misvattingen die bij de provincie zijn ontstaan over verschillende onderwerpen. Mijn grootste zorg is de verhouding tot de provincie. Ik lees hier dat gedeputeerde Post zich vergist heeft en dat er misverstanden zijn ontstaan in gesprekken met onder anderen de heer Remkes. Wij hebben daar volgens mij allemaal verslagen van gelezen die klip-en-klaar waren. U komt nu eerlijk gezegd met een heel ander verhaal. Daarom vraag ik mij af hoe u nu zelf uw verhouding tot de provincie ziet.

Mevrouw SIKKEMA: Waar leest u in die brief dat de verhouding met de heer Remkes en mevrouw Post verstoord is geraakt? Ik zie dat er namelijk helemaal niet in terug. Ik begrijp uw frustratie over het feit dat de brief en de tabel heel lang op zich hebben laten wachten. Alle gegevens staan daarbij volgens mij op een rij. Ze zijn helder en geven goede uitleg over de stand van zaken. Ik zie nergens terug dat relaties zijn verstoord.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ben helemaal niet gefrustreerd over dat A4'tje.

Mevrouw SIKKEMA: U hebt daar toch verschillende keren met een bepaalde gefrustreerde toon naar gevraagd.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat zal dan wel weer de toon zijn. De inhoud was duidelijk: wij wilden weten waar we financieel aan toe zijn. We hebben bepaalde afspraken gemaakt en twee moties ingediend om de verbreding van de Waarderweg tot stand te laten komen. De opdracht ligt bij het college. Nu krijgen we te horen dat het allemaal niet doorgaat en dat we dat allemaal geweten hadden kunnen hebben. Daarover bestaat er natuurlijk frustratie. U hebt uw brief van 20 juni gelezen. Ik zie daar toch behoorlijke fouten in staan. De wethouder slaat de gedeputeerde om de oren dat de provincie het allemaal niet begrepen heeft, en wil haar toch even herinneren aan het gesprek in aanwezigheid van de burgemeester en de heer Remkes op 16 maart 2012. We hebben toen een cadeau van de provincie gekregen van 0,5 miljoen euro. Wij zitten nu maar te zeuren dat zij ons niet hebben begrepen. Bij de begroting op 7 november hebben wij u echter heel goed begrepen. Toen begreep u de gedeputeerde ook nog. Het aanbestedingsvoordeel van 7,8 miljoen euro was toen namelijk gelijkelijk verdeeld tussen de provincie en de gemeente. Toen begreep u de gedeputeerde nog wel. Op 20 maart en zeker op 20 juni begrijpt u de provincie helemaal niet.

Mevrouw BOSMA: Ik wil een ding nog even helder hebben van de wethouder. Van meet af aan is duidelijk dat de 4 miljoen euro aan tekortsubsidie terug moet naar de provincie. Het aanbestedingsvoordeel van 3,8 miljoen euro voor de fly-over moet ook terug naar de provincie. Er blijft nog 3,8 miljoen euro over voor de verbreding van de Waarderweg. U zegt nu dat u die 3,8 miljoen euro als het ware hebt weggestreept tegen die 4 miljoen euro tekortsubsidie, die terug moet naar de provincie. U weet al meer dan een jaar dat die 7,8 miljoen euro terug moet. U zegt nu dat dit geld weg is. Of u hebt dat aanbestedingsvoordeel voor iets anders gebruikt, of die 4 miljoen euro van de tekortsubsidie? Daar zou ik toch een antwoord op willen.

Mevrouw SCHOPMAN: In de commissie Beheer ging het ook al even over vertrouwen. Ik vind het wat lastig dat mevrouw Van Zetten dat opnieuw aanhaalt. U schuift daarmee de wethouder in de schoenen dat hij de relatie met de provincie niet goed onderhoudt of onderhouden heeft. In de brieven die u nu aanhaalt, wordt juist door de provincie expliciet genoemd dat de relatie met Haarlem en de wethouder zo fantastisch is. In de commissie Beheer is mevrouw Van Zetten gevraagd hoe het dan nu zit met de vertrouwenskwestie of de relatie. Zij kon daar geen goed antwoord op geven en zei toen iets vaags over 'de wandelgangen'. Als u geen harde bewijzen hebt over waar u dit vandaan hebt, moet u het punt ook niet op tafel leggen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat de relatie goed was, lezen we inderdaad in de brief van 27 november 2012. Toen was de provincie nog heel blij met het beleid van de gemeente Haarlem. De gemeente ondersteunt namelijk haar beleid met de motie Waardevolle Waarderweg, die de PvdA volgens mij ook gesteund heeft. Iedereen was toen nog blij met elkaar. Toen waren ook de cijfers duidelijk, want die hadden we gelezen in de begroting. Ook de gemeente zou 3,6 miljoen euro inleggen voor de verbreding. Iedereen was dus tevreden. U kunt in de brieven van 28 februari en vooral 20 maart – die in feite bevestigd wordt in de brief van 20 juni – echter lezen dat de provincie ons helemaal niet begrepen heeft. Daarin is ineens onze relatie met de provincie aan de orde. Dat heeft helemaal niets met wandelgangen te maken. Het gaat erom dat de gedeputeerde er in dit soort brieven namens ons college of namens de wethouder zelf van wordt beticht dat ze het eigenlijk niet begrepen heeft en dat de gemeente ineens geen geld heeft. Ik heb het niet over wandelgangen gehad.

Mevrouw SCHOPMAN: In de commissie Beheer deed u dat wel. U kunt dat naluisteren. Dan nog: u legt hier best een zwaar punt neer. U moet dat niet doen, want u interpreteert daarmee de brief. Dat is hartstikke subjectief.

Mevrouw SIKKEMA: U geeft aan dat de wethouder zegt dat de provincie het allemaal niet begrepen heeft. Volgens mij staat in de brief dat er een misverstand is ontstaan. De

wethouder legt daarmee niet het onbegrip bij de provincie neer. De wethouder heeft de situatie toch anders begrepen dan de provincie. Ik vind dus wel dat mevrouw Van Zetten één kant op redeneert.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik wil dan nog wel een paar zinnen citeren. Er staat: “De provincie gaat er ten onrechte vanuit”, terwijl de afspraken duidelijk waren. Ook staat er: “Indien de provincie bij haar standpunt blijft dat een gemeentelijke bijdrage verwacht wordt”. Dit waren echter bestuurlijke afspraken. Op 27 november constateren we dat iedereen wel blij met elkaar is, maar vervolgens heeft de provincie ons niet begrepen. Daar gaat het om.

Mevrouw SIKKEMA: Laten we aan de wethouder vragen hoe hij ertegenaan kijkt en waar het misverstand ontstaan is.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat is een goede vraag aan de wethouder. Ik hoor het graag aan.

Wethouder VAN DOORN: Mevrouw Van Zetten zei dat ik nog niets gezegd heb over het Stationsplein. Dat komt zo. Ik handel de zaken één voor één af.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ja, dat begrijp ik wel, ja.

Wethouder VAN DOORN: U stelde de vraag over het vertrouwen aan de orde. Er is geen sprake van een vertrouwensbreuk met de provincie. Dat zou echter licht begrepen kunnen worden uit de wijze waarop u uw vraag formuleert. Er is sprake van een lopende onderhandeling. Dat is zowel bij de interpellatie verteld als tijdens de commissievergadering. Tijdens een lopende onderhandeling kan het zo zijn dat je een verschil van inzicht hebt, of een andere insteek kiest om te kijken wie wat moet gaan betalen. Dat is feitelijk aan de orde. In de brief van 27 november, gericht aan de provincie, wordt expliciet aan de provincie gevraagd of ze bereid is om het verschil tussen de benodigde 4,5 miljoen euro en de door haar beschikbaar te stellen 3,8 miljoen euro voor haar rekening te nemen. Bij elkaar is dat 750.000 euro. Dat is de vraag. Daaruit kunt u afleiden dat er vanuit onze zijde een duidelijk beeld bestaat over hoe wij dachten de financiering te moeten regelen. De provincie antwoordde dat ze dat niet wil. De provincie zag het bedrag van 3,8 miljoen euro dat ze beschikbaar wenste te stellen als een subsidie. Dat kwam op dat moment op tafel; niet eerder. Die term is voor die tijd nog nooit gebruikt. De verwachting vanuit onze kant was dat we die 3,8 miljoen euro konden zien als lumpsum die we konden inzetten voor verbreding van de Waarderweg. Die verwachting is ook ambtelijk meerdere keren uitgesproken. Laat ik dit erbij zeggen: deze wethouder heeft in de afgelopen tijd keihard gewerkt, samen met zijn ambtenaren, om ervoor te zorgen dat die Waarderweg in de procesgang meegenomen kon worden en zo spoedig mogelijk gerealiseerd kon worden, op basis van de motie die u indiende en de vragen die u mij hierover gesteld hebt. Dat is altijd en in alle gesprekken met de gedeputeerde aan de orde gekomen. Dat wil echter niet zeggen dat je het daarmee ogenblikkelijk eens bent over de manier waarop je komt tot subsidiëring en financiering. Dat is een ander vraagstuk. Je zit dan met elkaar in onderhandeling. Dat loopt op dit ogenblik.

De heer BOER: U stelt dat u keihard met uw ambtenaren hebt gewerkt om dit project van de grond te krijgen. In september 2012 schrijft u zelf in de brief dat u graag het momentum wilt benutten. Daarvoor wilt u drie stappen zetten. We zijn nu al een jaar bezig. Hebt u in de tussentijd overeenstemming bereikt met de provincie over de vormgeving, de fasering en de financiering? Ik hoor het antwoord daarop graag van de wethouder.

Mevrouw BOSMA: Ik vroeg al aan de wethouder waar dit geld gebleven is. Daar heb ik nog steeds geen antwoord op gekregen.

Wethouder VAN DOORN: Helaas word ik regelmatig geïnterrumpeerd. Ik kom dan niet toe aan het beantwoorden van die vraag. Dat zou dat dolgraag willen gaan doen.

De heer VAN DE MANAKKER: De wethouder noemde net een tekort van 750.000 euro. Is dat voldoende om de hele Waarderweg mee te verbreden? Dat is immers de bedoeling.
Wethouder VAN DOORN: Opgeteld bij de 3,8 miljoen euro, waarvan we ervan uitgaan dat de provincie die beschikbaar stelt, is het antwoord ja.

De heer VAN DE MANAKKER: Tot aan of tot en met de brug?

Wethouder VAN DOORN: Tot de Schoterbrug.

Ik ga proberen de vragen te beantwoorden die mevrouw Bosma en de heer Boer zojuist hebben gesteld. Begin november 2012 heb ik in de raad gezegd dat er twee keer 3,6 miljoen euro beschikbaar zou zijn voor de Waarderweg. Dat is een vergissing van mijn kant geweest. Die 3,6 miljoen euro – inmiddels 3,8 miljoen euro – hebben we moeten inzetten voor het dekken van de tekortsubsidie. Dat heb ik meermalen schriftelijk aan de raad en ook aan de provincie kenbaar gemaakt. Dit treft u aan in het staatje dat ik heb verstrekt. Met die 3,8 miljoen euro zijn de totale projectkosten van de fly-over rond. Ik snap die uitspraak wel. Toen wij spraken over de deal die tot stand kwam tussen de heer Schneiders, de heer Remkes, mevrouw Post en ondergetekende, hebben we het gehad over het verdelen van het geld en de wijze waarop de provincie bereid was haar deel voor de Waarderweg in te zetten. Toen leefde bij mij de gedachte dat wij twee maal 3,6 miljoen euro beschikbaar hadden. Ik heb echter vrij vlot daarna in de richting van de provincie aangegeven dat dit niet zo was. Wij hadden dat geld niet beschikbaar. Later realiseerde ik me dat de provincie daarover vast vragen stelde omdat men de notulen van de raadsvergadering had gelezen en dat natuurlijk op papier zag staan. Volgens mij komt daar dat misverstand vandaan.

Mevrouw BOSMA: Het is al meer dan een jaar duidelijk dat de provincie 3,5 miljoen euro ter beschikking zou stellen – en dat is uiteindelijk 3,8 miljoen euro geworden – voor dit project, en dat het aanbestedingsvoordeel van de gemeente van eveneens 3,8 miljoen euro daar ook aan besteed moet worden. Dat staat naast de terugbetaling van de 4 miljoen euro aan tekortsubsidie. In de correspondentie doet u het voorkomen of dat het misverstand is. Dat kan echter nooit een misverstand zijn geweest. Dit is namelijk al meer dan een jaar geleden vastgelegd. Dat hebt u nog eens bevestigd in de begroting. Pas maanden later, namelijk in maart, bent u gaan zeggen dat u dat geld waarschijnlijk niet hebt. Dat bevestigt u nu. In dat opzicht is de manier waarop u nu zegt dat dit een misverstand is dus eigenlijk heel ongeloofwaardig.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vind dat u heel grote woorden gebruikt. Alle cijfers staan nu op een rij. De wethouder legt uit waar het misverstand is ontstaan.

Mevrouw BOSMA: Waarschijnlijk hebt u de correspondentie met de provincie uit 2012 dan niet gelezen. U ziet dan precies staan dat de gemeente 4 plus 3,8 miljoen euro moet betalen.

Mevrouw SIKKEMA: De wethouder legt net uit waar het probleem zit. U noemt dat heel ongeloofwaardig. Dat is het punt.

Mevrouw BOSMA: Ik zou graag van de wethouder willen weten waar dit geld is gebleven.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik wil toch even terugkomen op dat misverstand. Wat ik nou interessant vond aan het nalezen van het verslag van de begrotingsvergadering van 7 november, is dat wij weten dat op 31 oktober een goed gesprek heeft plaatsgevonden tussen de gedeputeerde en de wethouder. Toen was uw herinnering blijkbaar nog goed. In de brief van 27 november is er inderdaad sprake van dat ieder 3,6 miljoen bijdraagt. Het was immers juist de bedoeling dat een substantieel bedrag werd neergelegd voor de verbreding van de Waarderweg en de Schoterbrug. Het ging inderdaad om 7,6 miljoen euro. Als u zich blijkt te hebben vergist, waarom reageert u dan pas eind februari op die vergissing? U bent namelijk gewoon 4 miljoen euro kwijt. Vervolgens

reageert u pas op 20 maart. Het vertrouwen tussen de provincie en de gemeente is dan gewoon op het spel gezet.

De VOORZITTER: Ik heb zo langzamerhand het idee dat alles nu wel gezegd is over onduidelijkheden, brieven en vergissingen. Ik wil voorkomen dat iedereen een duit in het zakje gaat doen. Het mag van mij heel laat worden; daar gaat het mij niet om. Ik wil graag de wethouder eerst de gelegenheid geven om zijn betoog op dit onderdeel af te maken.

De heer SNOEK: Ik heb een ordevoorstel. Net als u heb ik het nu wel zo'n beetje gehoord. De heer De Jong zei maandagavond dat dit de laatste kans was. Mevrouw Bosman gebruikt nu het woord 'ongeloofwaardig'. Ofwel er volgt een motie van wantrouwen waarin de raad zijn oordeel kan uitspreken, ofwel deze heren en dames zeggen morgenavond klip-en-klaar dat zij tevreden zijn met het antwoord van de wethouder en spreken hun vertrouwen in hem uit. Dat zijn de twee opties die de raad volgens mij nog heeft.

De VOORZITTER: Daarbij blijft staan dat de wethouder zijn betoog nu nog even af moet maken.

Wethouder VAN DOORN: De heer Boer heeft drie vragen gesteld over vormgeving, fasering en financiering van de Waarderweg. Ik heb die vragen beantwoord in de brief van 20 maart. We hebben de procedure stopgezet in afwachting van het maken van afspraken met de provincie rondom de financiering. Wij hebben op dit punt dus geen verdere voorbereidingen getroffen, in afwachting van dat proces. Ook in de interpellatie en in de voorbereiding op de commissievergadering heb ik aangegeven dat dit college wil proberen op de kortst mogelijke termijn met het bestuur van de provincie Noord-Holland in gesprek te gaan om dit vraagstuk zo snel mogelijk op te lossen. Tegelijkertijd willen we komen tot een aanpak van de hele oostelijke randweg. Doel is dus niet alleen om te praten over de Waarderweg, maar mede naar aanleiding van het onderzoek dat nu loopt te komen tot een volledige aanpak. Het vraagstuk van financiering is dan op een heel andere manier in te vullen. We kunnen er dan ook voor zorgen dat de uitvoering op de kortst mogelijke termijn kan plaatsvinden.

De heer BOER: De wethouder horende wil ik dan toch wel concluderen dat het antwoord op al mijn drie vragen nee is. Ik kan dan ook concluderen dat het momentum door de gemeente dus niet is benut. De wethouder zegt dat hij er op korte termijn weer hard aan werkt. Ik moet zeggen dat ik daar wel moeite mee heb. De wethouder doet een toezegging aan de provincie om in 2012 een projectvoorstel in te dienen. Die komt hij niet na. Hij zegt de provincie toe om begin 2013 een projectaanvraag en kredietaanvraag in te dienen. Ook dat komt hij niet na. Ik vraag mij af wat de korte termijn is.

De VOORZITTER: Er komt een moment waarop de wethouder geantwoord heeft. Er komt een moment waarop u daarmee genoeg moet nemen, of u het daarmee eens bent of niet. Driekwart van de gemeenteraad begint namelijk af te haken. De wethouder geeft antwoord. U bent heel duidelijk in uw reactie, maar we krijgen volgens mij niet meer informatie dan we nu hebben. Daarom snap ik het voorstel van de heer Snoek wel. Dit was het volgens mij. Ik stel voor dat wie wil nog een opmerking maakt.

Mevrouw VAN ZETTEN: Waar denkt u aan bij de korte termijn? Dat wil ik graag nader gespecificeerd hebben. Het reces bij de provincie is nu ingegaan. Wanneer wilt u dit plan in zijn geheel bespreken?

De VOORZITTER: Dat is de laatste concrete vraag.

Wethouder VAN DOORN: We gaan proberen na het reces zo snel mogelijk een afspraak met de provincie te maken als gemeentebestuur van Haarlem.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw betoog op andere punten.

Wethouder VAN DOORN: Volgens mij is er wat betreft bereikbaarheid nog één ander punt naar voren gebracht en dat is het project Stationsplein. Dit project is nog niet

afgerond. Dat betekent dat de uitvoering op dit moment nog steeds plaatsvindt. In afwachting van de verkoop van het pand aan Bolwerk 3 is er doorgewerkt aan het project. Het is dus niet stopgezet. In de afgelopen tijd hebben we nog eens gekeken naar de financiële positie op dit ogenblik. De totale projectkosten zijn in 2008 bepaald op ruim 29.700.000 euro. De kosten op dit moment sluiten op een bedrag van bijna 30.400.000 euro. Die overschrijding wordt volledig gedekt door een werksubsidie van de rijksoverheid. Die is ambtelijk toegezegd, omdat wij het pand aan het Bolwerk 3 hebben verkocht. Daarmee voldoen we aan de eisen die in het kader van de subsidie worden gesteld. Wat nu belangrijk is, is dat u recht hebt op informatie over het verloop van het project tot op dit moment. Ik zal ervoor zorgen dat u die informatie zo snel mogelijk op papier van mij krijgt. Wat mij betreft gebeurt dat voor de volgende raadsvergadering.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vind dat jammer. Ik heb hier al maanden geleden naar gevraagd. Nu wordt het weer een week opgeschoven, terwijl het zo fijn was geweest als we die informatie nu hadden gehad. Is die informatie dan volledig? Zitten de beschadigingen aan de Kruisstraat daar bij in? Hebt u daar al cijfers van? Is dit ook bij het project ingecalculeerd?

Wethouder VAN DOORN: De kosten voor de aanpak van de Kruisweg bedragen 130.000 euro. Er is afgesproken dat ze niet betaald worden uit het reguliere beheer- en onderhoudsbudget, omdat het een zich plotseling aandienend probleem is. Daarom kijken we of dit uit projectmiddelen betaald moet worden. Als dat het geval is, zullen de uitgaven daarmee worden verhoogd.

Mevrouw VAN ZETTEN: Waarom hebben we die cijfers niet veel eerder gekregen?

Wethouder VAN DOORN: U weet dat wij in de afgelopen tijd hebben gewacht op de verkoop van Bolwerk 3. Pas op dat moment konden we gaan bepalen wat de financiële kant van de zaak is als het gaat om de inkomstenkant. Toen konden we pas beoordelen hoe de uitgaven zich daartoe verhielden. Daar heb ik u zojuist over geïnformeerd.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ook het NedTrain-terrein is deel van het project Stationsplein. Is die verkoop dan ook voor elkaar? Of zitten we daar nog op te wachten?

Wethouder VAN DOORN: U zult op alle vragen die u nu stelt antwoord krijgen.

De heer VRUGT: Het Houtmanpad valt ook onder uw portefeuille. In uw beantwoording geeft u aan dat al 1,24 miljoen euro is uitgegeven. Waaraan?

Wethouder VAN DOORN: Aan een aantal zaken. De raad heeft besloten om de realisatie van het Houtmanpad mogelijk te maken. Het college gaat vervolgens aan de slag. Daarbij worden er ook afspraken gemaakt en opdrachten uitgevaardigd. In de eerste plaats gebeurt dat richting een aannemer. Zodra wij stoppen met de aanpak van het Houtmanpad, moet een afkoop plaatsvinden van de aannemer met wie verplichtingen zijn aangegaan. Dat is het eerste. Het tweede punt is dat er werkzaamheden zijn verricht. Die zijn betaald. Ook daar moet rekening mee gehouden worden.

De heer VRUGT: Welke werkzaamheden? Dat is waar ik naar vroeg.

Wethouder VAN DOORN: Er zijn onder andere bruggen tot stand gekomen.

De heer VRUGT: Daar was ik al bang voor. Die bruggen zullen nou juist moeten worden aangepast, omdat ze niet aan de vraag voldoen.

Wethouder VAN DOORN: Dat is niet waar. De bruggen voldoen aan de vraag.

De heer VRUGT: Waarom moet dan de hele aanvraag voor een aantal bruggen opnieuw worden gedaan?

Wethouder VAN DOORN: Er is een verschil tussen wat in het bestemmingsplan is opgenomen en de manier waarop uitvoering moet plaatsvinden. Dat betekent dat nog een aantal stappen gezet moet worden.

De heer VRUGT: Kunt u voor de behandeling van morgen op papier zetten waar die 1,24 miljoen euro inmiddels aan uitgegeven is? Het is immers nogal een bedrag.

Wethouder VAN DOORN: Ja, maar het past allemaal keurig binnen de verstrekte subsidiemogelijkheden en de wijze waarop wij de afhandeling plegen. Dat doen we zoals u weet in goed overleg met de provincie.

De heer VRUGT: Nou ja, in goed overleg; we zijn natuurlijk alweer vier jaar verder. Het moet opnieuw gedaan worden, enzovoort. Vandaar ook mijn vraag of angst voor het risico dat we uitgaven doen terwijl bepaalde zaken nog niet zeker zijn.

Wethouder VAN DOORN: Het wordt zeker zodra u als raad een besluit neemt. Dan gaan wij aan de slag.

De heer JONKERS: De heer Vrugt vroeg of de informatie nog op papier naar ons toe kan komen. Ik heb het antwoord van de wethouder daarop niet gehoord.

Wethouder VAN DOORN: Ja, dat hebt u wel gehoord. Ik heb gezegd dat die niet voor morgen komt.

De VOORZITTER: Afsluitend beantwoordt de burgemeester een vraag die nog is blijven liggen.

Burgemeester SCHNEIDERS: Het college wil graag naar voren brengen wat nu precies de oorzaken zijn van de financiële problematiek. Ik heb eerder in deze vergadering vier punten genoemd. Ten eerste krijgen we 25 miljoen euro minder van het Rijk in 2018. Dat moet weer worden bijgesteld na de meicirculaire met 3 miljoen euro extra. U ziet daaraan hoe het gaat. We weten dat het Rijk nog 6 miljard euro moet bezuinigen. De volgende brief kunnen we dus vast in behandeling nemen. Mijn tweede punt was de 15 miljoen euro door de vastgoedcrisis. Het derde was de teruglopende inkomsten uit leges, geschat op 2 miljoen euro. Als laatste punt noemde ik een overschrijding in 2012 van 3,5 miljoen euro. De heer Snoek zegt dat dit bedrag 10 miljoen euro is. Er was inderdaad een negatief rekeningresultaat van 10 miljoen euro. Het gaat erom dat er een beeld bestaat dat het geld hier de deur uitvliegt en dat we daarom allemaal moeten bezuinigen. Dat beeld wil het college nadrukkelijk veranderen. Daarom krijgt u – wél voor morgen – een precieze analyse van het bedrag dat ik net genoemd heb. We kunnen daar dan morgen verder de degen over kruisen.

De heer SNOEK: De burgemeester zegt mij een analyse van het rekeningresultaat toe.

Burgemeester SCHNEIDERS: Nee, van die 3,5 miljoen euro. Die zal ik onderbouwen.

De heer SNOEK: Ik hoef geen onderbouwing van die 3,5 miljoen euro, want die hebben we bij de jaarrekening al gehad. Het gaat mij erom dat de accountant schrijft dat 10,3 miljoen euro aan overschrijdingen niet tijdig aan de raad zijn gemeld. De raad werd verzocht deze lasten alsnog bij de jaarrekening te autoriseren. Dat staat op pagina 7 van het accountantsrapport. De burgemeester zei dat het bedrag aan overschrijdingen slechts 3,5 miljoen euro bedroeg. Het was echter meer dan 10 miljoen euro. Hij gaf dus een vertekend beeld. Hij downgradet die kostenoverschrijdingen.

Burgemeester SCHNEIDERS: Nogmaals: het college brengt dit naar voren, omdat het belangrijk is dat we een gedeelde analyse hebben. Daarom krijgt u die op papier. Dat red ik nu niet; dat snapt u.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik schors de vergadering tot morgen 17.00 uur.

Schorsing om 22.40 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van ... (in te vullen door de griffie)

Griffier

26 juni 2013

Voorzitter

34